

EGY, KETTŐ, HÁROM

VÍGJÁTÉK EGY FELVONÁSBAN

ÍRTA

MOLNÁR FERENC

BUDAPEST

FRANKLIN-TÁRSULAT

magyar irod. intézet és könyvnyomda

KIADÁSA

Minden jogot, a fordítás jogát is szerző fenntartja.

*

*Ezen darab előadási jogával kizárólag dr. Marton Sándor színpadi
kiadó (Budapest, IV., Bécsi-utca 1) rendelkezik.*

*

Copyright 1929 by Ferenc Molnár, Budapest.

Franklin-Társulat nyomdája.

SZEMÉLYEK

NORRISON	<i>Góth</i>
ANTAL	<i>Rajnai</i>
LYDIA	<i>Makay M.</i>
TITKÁR	<i>Bárdi</i>
KUNO kisasszony	<i>Gazsi M.</i>
BRASCH kisasszony	<i>Eszterházy I.</i>
POSNER kisasszony	<i>Sziklai E.</i>
PETROVICS kisasszony	<i>Simon G.</i>
LIND kisasszony	<i>Pártos E.</i>
OSSO	<i>Békéssy</i>
CIRING	<i>Árkossy</i>
Dr. WOLFF	<i>Maklárý</i>
Dr. FABER	<i>László</i>
Dr. PINSKY	<i>Dózsa</i>
FELIX	<i>Gárdonyi</i>
Gróf DUBOIS-SCHOTTENBURG	<i>Hajmássy</i>

COLLEON	<i>Zátony</i>
KRISZTIÁN	<i>Mátray</i>
FŐSZABÁSZ	<i>Somló</i>
DIVATÁRUS	<i>Peti</i>
Maître d'hôtel	<i>Szegő</i>
KÁROLY	<i>Sztára</i>
SZOLGA	<i>Kőrösi</i>

Történik egy európai világvárosban.

Először adták a budapesti Vígszínházban, 1929 október 5-én.

Impozáns bankelnöki fogadószoba. Balról elől láthatatlan tapétaajtó az öltöző- és mosdószobába. Bal és jobb vágott sarokban széles falnyílás, nehéz, teljesen zárható függönnyel. A baloldali függöny mögött az elnök titkárainak irodája látszik, a jobboldali függöny mögött kisebb tanácskozóterem, asztallal, székekkel. Háttérben ablak. Jobbról elől általános bejárat. A színpad közepén, szemben a nézővel, díszes nagy íróasztal, sok telefontal, sok csengővel. Az íróasztaltól jobbra és balra két taburet a gyorsírónők számára. Jobbról és balról a falnál asztalka. Néhány karosszék. Két taburet az íróasztal előtt.

Mikor a függöny felgördül, a bal kis ajtó nyitva van, előtte áll Norrison, kezét törülközővel törülgetve. Ezalatt a szolgál keféli hátul a kabátját. Titkár az íróasztaltól jobbra áll és blokba jegyez.

NORRISON igen gyorsan, szinte hadarva, hangosan, parancsoló modorban, közben folyton kezét törölve... a postámat minden nap külön csomagba csomagolva félretenni, minden csomagon az illető nap dátumával. Egy hétig semmi postát nem akarok kapni. Tovább. Tizenharmadikán érkeznek az urak a velencei városi kölcsön miatt, ezeket fogadni és közölni velük, hogy másnap, tizennegyedikén délben érkezem haza. Tovább. Sürgős kisebb ügyekben, ha valami kell, Holstein igazgató úr intézkedjék. Tovább. Újságokat nem akarok látni, összes lapjaim félreteendők a sajtóosztályban. Tovább. Bárki a világon keres, ma délután négy óra harmincegykor egyheti szabadságra utaztam, egy hétig semmivel sem foglalkozom, semmi nem érdekel, kikapcsoltam az agyamat. Pont. *Átadja a szolgának a törülközőt, karosszékhez megy és leül.*

TITKÁR. Minden rendben lesz, elnök úr.

SZOLGA beviszi az öltözőszobába a kefért, törülközőt, kijön, becsukja az ajtót és lábújjhegyen Norrison mögött elhaladva a tanácskozóterembe távozik.

Szünet.

NORRISON *elmerengve ül, a levegőbe néz, majd fán kopog.*

TITKÁR *alázatosan, szerény mosollyal.* Elnök úr fán kopog. Ez az a pillanat, amikor a nagy bankvezért meg merészelem szólítani.

NORRISON. Szólítson meg. Jöjjön kedves Graef, csak szólítson meg. Nem mint személyi titkárom, hanem mint családom öreg bizalmi embere. Most hála Istennek, van egypár nyugodt percem. *Órájára néz.* Háromnegyed három. Négykor jön ide értem a mi kis Lydiánk. Négyharmincegykor indul a vonat és megyünk Lydiával a családomhoz, a hegyek közé. Egyheti pihenőre. Pihenni fogok, Graef, pihenni! De máris megkezdem az agyam kikapcsolását. Jöjjön kedves Graef, beszéljen valamit. Ezzel már megkezdődik az én semmittevésém.

TITKÁR. Oh elnök úr... az ön agya oly komplikált gépezet, hogy még a kikapcsolása is hosszú időt vesz igénybe.

NORRISON. Kedves Graef, ne hízelegjen.

TITKÁR. Ah! Most ha el méltóztatik utazni, milyen üres és csendes marad ez a szoba. Ennek a nagy bankpalotának úgyszólván az agyveleje.

NORRISON. A hasonlat nem rossz. Tovább.

TITKÁR. Felettünk emeletek, alattunk emeletek, szobák, termek, folyosók, száz meg száz nyüzsgő, dolgozó ember, pénz, pénz! Olyan ez az óriási palota, mint valami kohó, amely mindenből aranyat olvaszt! Milyen szép!

NORRISON. Tudja, mikor volt ez szép? Mikor még nem volt meg, csak itt! *A homlokára mutat.* És nekem kellett az egészet felépíteni, benépesíteni. Akkor volt szép. De hagyjuk most a bankot. Beszélgessünk olyan dolgokról, amilyenekről nem szoktunk. Fecsegjen, fecsegjen, segítsen kikapcsolni az agyamat.

TITKÁR *zavartan.* Érdekes. Most, hogy elnök úr társalgást engedélyez, az izgalomtól nem jut eszembe semmi. Miről fecsegjek?

NORRISON. Amiről akar. *Megveregeti a hátát.* Kedves öreg Graef.

TITKÁR. Milyen aranyos ön ilyenkor. Mint a lovas, aki fárasztó nyargalás után megveregeti a lóva nyakát.

NORRISON. Ön szerény, de a hasonlat ismét kitűnő. *Fiókjait zárja.*

TITKÁR. Szabad érdeklődnöm kedves családjá hogyléte iránt?

NORRISON. Oh, ők már a hegyek közt vannak. A kora reggeli vonattal utaztak. Most ülnek az ebédnél. Én a délutáni vonattal megyek. Lydiának még egy csomó bevásárolnivalója van, nem ment velük. Velem jön. Legalább kedves társaságban utazom. Este érkezünk oda. *Feláll, az ablakhoz megy.* Szép téli nap. Ez tesz jót a feleségemnek. Bizony ő is nagyon fáradt, szegényke. De nem csoda. Egész télen minden nap elnököl valahol. Erkölcsvívó szövetség. Katholikus nőegylet. Leánynevelő védegyelet. Meg még tudomisen hány egyelet és szövetség.

TITKÁR. Hja, ez nagy morális misszió! Elnök úr kedves neje úgyszólván valóságos erkölcsi fórum ebben a romlott városban. Legfelsőbb erkölcsi bíróság. Bizony, ez sok munkával jár.

NORRISON. Fárasztó. Morális vezérszerep, gyönyörű pozíció, büszke lehet rá egész családjunk, de fárasztó. Na mindegy. Nekem nagy öröm, hogy most közénk mehetnek. Dédelgetik az embert. Csupa nő. A feleségem, két szép nagy lányom, meg ez a mi kis puritán amerikai vendégünk, Lydia. Ő már a mi gyermekünknek számít.

TITKÁR. Végtelenül tisztelen Lydia kisasszonyt. Örülök, hogy most idejön. Oly ritkán látom. Roppant komoly fiatal hölgy.

NORRISON. De még milyen komoly. Talán kissé túlságosan is. Azt szoktam róla mondani: ő a legszebb virága a tradicionális amerikai puritanizmusnak. Ez a kis milliomoslány. De most meg kell válnunk tőle.

TITKÁR. Idestova már egy fél éve van önöknél... európai kultúrát tanulni.

NORRISON. Igen. Ugyanennyi ideig volt tavaly az ő szüleinél az én Mária leányom.

TITKÁR. Mária kisasszony önagysága bizonyára sokat profitált odaát.

NORRISON. És milyen jók voltak hozzá azok az emberek! Na, de igyekeztünk is most revanchírozni magunkat az ő lányukon. Büszkék is vagyunk, hogy ezek az óvatos amerikaiak ránk bízták legdrágább kincsüket. De most elmegy. Jövő héten jönnek érte a szülei és hazaviszik. Szinte fáj megválni tőle. Megszerettük. Bár, tudja, őszintén megvallva, félünk tőle. Igen. A túlszigorú erkölceitől. Sőt kissé a gőgjétől is. Mikor jött, nem köszönt a világon senkinek. Most már legalább nekünk köszön.

TITKÁR. Nekem még mindig nem.

NORRISON. Hja, ismeri a saját értékét!

TITKÁR. A szülei már Európában vannak?

NORRISON. Pár héttel ezelőtt érkeztek Amerikából. Most Nauheimban vannak. Az édesanyja kúrát tart. Nem egészséges a szíve. Bizony, Graef, ez Amerikának egyik nemcsak leggazdagabb, de a legelőkelőbb családja is! És egyetlen gyermek! Hát Istenem... itt nálunk megtanulta a nyelvet, elég jól énekel, szépen hárfázik. Ez csak elég!

TITKÁR. Na, az amerikai autókirályék hálásak lehetnek önnek.

NORRISON. Igyekezni is fogok, hogy hálásak legyenek. A feleségemé az érdem, az enyém az üzlet. Hát... tudja jól, már fél éve folynak a tárgyalások az apjával. Fájdalom, nehezen haladnak. Pedig ennek a nagy amerikai tőkének a bekapcsolása nélkül sötéten látom a jövőt. Muszáj. És sürgős. Itt van az öt autógyárunk, életkérdés, hogy bekapcsolódjunk az ő trustjükbe... de hagyjuk ezt, hiszen ez az én gondom. *Sóhajt*. Na de most, hogy az egyetlen gyermeküknek úgyszólván második szülei lettünk, talán ez is könnyebben fog menni. Ah, ha volna fiam, elvehetné ezt a lányt. Ha ugyan neki adnák ezek a gőgös emberek.

TITKÁR. Bocsánat! Egy Norrison-fiú? Ez csak elég!

NORRISON. Ezeknek? Haha! Ezeknek senki se elég jó. Pénzük van. Nagy név kell nekik. Nagy karrier... tudom is én. Na mindegy. Nincs fiam. Kár. *Kinéz az ablakon*. Ezzel szemben süt a nap, az élet szép, minden rendben van és én megyek pihenni.

TITKÁR. Mily öröm önt ily harmonikusnak látni!

NORRISON. Hát Istenem... bankunk virágzik, dacára az általános szegénységnek... vagy talán éppen azért, organizációnk elsőrendű, és a személyzetem... lássa Graef, erre vagyok a legbüszkébb: a személyzetemre. Ilyen személyzet nincs több a világon.

TITKÁR. No de elnök úr úgy is bánik velük, mint jó apa a gyerekeivel!

NORRISON. Nem. Mint jó gépész a gépével! Ők egy gép kerekei. Én csak olajozom őket, hogy símán járjanak.

TITKÁR. De az ön jósága...

NORRISON. Nem jóság. Olaj! Olaj a gépnek! Ne hízelegjen Graef, mert megharagszom.

TITKÁR. Istenem... ha meggondolom, hogy mint fiatal gyerek ön mily sokszor ült az ölemben és játszott az orrommal!

NORRISON. Ez engem nem kötelez semmire. Legfeljebb: üljön ön is néha az ölemben és játsszék az orrommal. Kérem, érdeklődjék, hogy kinn van-e már a pályaudvaron a korcsolyám, ródlím, skí, koffer, minden egyéb holmim.

TITKÁR. Már félegykor kiadtam az utasítást.

NORRISON. Az nem elég. Mindent személyesen! Ezt maga is tanulja meg Napoleontól, ahogy én megtanultam. Parancsokat adni, de a teljesítést személyesen ellenőrizni. Még az ilyen csodaszemélyzetnél is, mint az enyém.

TITKÁR. Parancsára. *Meghajol és kimegy.*

NORRISON *fütyörészve boldogan sétál pár lépést.*

TITKÁR *visszajön.* Elnök úr...

NORRISON. No mi az?

TITKÁR. Lydia kisasszony...

NORRISON. Mi van vele?

TITKÁR. Itt van.

NORRISON. Máris? Hol van?

TITKÁR. Itt kint az előszobában.

NORRISON. Hát miért nem jön be? *A bejárathoz siet, kinyitja az ajtót, kiszól.* Lydia! Maga az? Tessék!

Lydia belép, Titkár kimegy.

NORRISON *csodálkozva.* Na mi az, gyermekem? Maga már itt van? Négyre vártam, még három óra sincs. Mért ily korán?

LYDIA *kissé angolos kiejtéssel beszél.* Tudom, hogy még sok idő van és lett is volna még néhány bevásárolnivalóm. Úgy örültem, hogy magával fogok utazni, a délutáni vonattal. Már előre örültem.

NORRISON. Na ez igazán kedves és megtisztelő.

LYDIA. De nem utazhatom.

NORRISON. Miért?

LYDIA. Kérem, képzelje, éppen be akartam menni a városba, amikor érkezett ez a sürgöny. *Egy sürgönyt ad át.* Az én szüleim nem a jövő héten jönnek, hanem ma. Egy óra múlva. Nekem itt kell maradnom.

NORRISON. Ah! *Nézve a sürgönyt.* Nahát ez nagyszerű! Hát érdekes! *Nézi a sürgönyt.* Hát szóval ma érkeznek a szülei. Bár ez azt jelenti, hogy magát elviszik, mégis örülök, hogy látni fogom a kedves öregeket. Na, ez igazán nagyszerű!

LYDIA. Nem is olyan nagyszerű!

NORRISON. Miért, kedves Lydia?

LYDIA. Kedves Norrison úr, be kell önnek vallanom valamit.

NORRISON. Szent Isten! Ne ijesszen meg!

LYDIA. Megijedni azért nem kell.

NORRISON. Mi történt?

LYDIA. Azt hittem, lesz időm erről később beszélni. De most ezzel a távirattal megváltozott a helyzet. Norrison úr, én most nagyon egyszerű és komoly leszek. Én szeretek egy férfit.

NORRISON. Jaj.

LYDIA. Kérem, beszéljünk józanul és röviden. Én az övé lettem. Lelkileg és testileg.

NORRISON. Te jó Isten. Mit beszél?

LYDIA. Pontosán csak azt, ami történt. És ez megtörtént.

NORRISON. Lelkileg és testileg. Mi ez? Tudja, mit tett maga velünk, ha ez igaz? Maga minket erkölcsileg és anyagilag tönkretett. Ez olyan, mintha valaki rám bízta a vagyonát és én azt elvesztem. Erre nincs kegyelem. Mivel érdemeltük ezt? Rettenetes! És a feleségem nem vigyázott?

LYDIA. Ugyan! Hát lehet egy komoly nőre vigyázni? Vigyázni lehet egy kis könnyelmű nőcskére. De egy komoly nőre? Még az igazi anyja se tud.

NORRISON. Szörnyű. Mást nem mondhatok: szörnyű.

LYDIA. Még egy kicsit szörnyűbb is, mint ön gondolja.

NORRISON. Mi?

LYDIA. Nem sokkal szörnyűbb. Csak egy kicsit szörnyűbb. De nyugodjék meg, kedves Norrison úr, nem nekem szörnyű, hanem magának.

NORRISON. Köszönöm. Nos?

LYDIA. Csupán mint szituáció szörnyűbb. Erkölcsileg enyhébb.

NORRISON. Nos? Ne kínozzon kérem!

LYDIA. Én férjhez mentem hozzá.

NORRISON. Ön örült!

LYDIA. Az én nem vagyok. Én tisztességes vagyok. Mink ketten titokban esküdtünk meg. Én őt imádtam.

NORRISON. Mikor történt ez?

LYDIA. Négy hónappal ezelőtt.

NORRISON. Elájulok. És ki az?

LYDIA. Egy szegény ember.

NORRISON *felvesz egy telefonkagylót.* Egy pohár jeges vizet kérek. *Leteszi a kagylót.* Jöjjön ide édes lányom. Jöjjön közelebb. Ki az az ember? Micsoda?

LYDIA *nem felel, lehajtja a fejét.*

NORRISON. Ön hallgat. Tehát nem a walesi herceg.

LYDIA. Nem.

NORRISON. Sőt?

LYDIA. Sőt.

NORRISON. Szépen vagyunk. Hivatalnok.

LYDIA. Lejjebb.

NORRISON. Ügynök.

LYDIA. Lejjebb.

NORRISON. Kereskedősegéd.

LYDIA. Lejjebb.

NORRISON. Pincér.

LYDIA. Lejjebb.

NORRISON. Táncos.

LYDIA. Lejjebb.

NORRISON. Költő.

LYDIA. Lejjebb.

NORRISON. Inas.

LYDIA. Följebb.

NORRISON. Sofőr.

LYDIA. Stop.

Szolga behozza a vizet, Norrison iszik, szolgál kimegy.

NORRISON. Ez az a hányingert okozó mai romantika. A szép elegáns sofőr!

LYDIA. Nem is elegáns. Én utálok, ami elegáns. Ő nem elegáns sofőr.

NORRISON. Hát?

LYDIA. Taxi.

NORRISON. Én megőrülök, én megőrülök. Hogy történt ez?

LYDIA. Mikor én tanultam az itteni közlekedési szabályokat, ő tanított engem a tanfolyamon. Ő volt a garázsban a legjobb sofőr. Egy munkás. De én kineveltem őt az ő forradalmi eszméiből. A munkáspártból még nem lépett ki, de lelkében már nem antikapitalista.

NORRISON. Azt elhiszem.

LYDIA. Kérem, ne gúnyolja őt. Ő tisztalelkű ember. Ő ambiciózus. Ő tehetséges ember.

NORRISON. Azt látom a házasságáról.

LYDIA. Ne gúnyolja. Én őt egy hónapig szerettem szabadon. És három hónap óta a felesége vagyok.

NORRISON. Elválni. Elválni. Mégpedig azonnal.

LYDIA. Van neki eszében! És én nekem sem. Ő jó. Ő tiszta.

NORRISON. Ő tiszta és én készen vagyok. A családom gyalázatba került. Nőm, az erkölcsi fórum. Szépen vagyunk. Kedves Lydia, én a családommal együtt kivándorolhatok innen. És magát pedig ki fogja tagadni az apja, ahogy én ismerem. És szegény szívbajos anyja! Meggondolatlan gyermek!

LYDIA. Miért nem vigyáztak önök énrám jobban?

NORRISON. Mi az, még ugrat? Rossz gyermek!

LYDIA. Kérem, ne szidjon. Kérem, segítsen. Csak az édesanyám érdekel, senki és semmi más. Ha neki baja történik, azt nem élem túl. Az ön üzleti vagy családi katasztrófája engem nem érdekel. Arra én fittyet hányok.

NORRISON. Elragadó. Elragadó.

LYDIA. Vigyáztak volna jobban.

NORRISON. Nem hallgat?

LYDIA. Ha valaki nem tud vigyázni, nem vállalkozik egy leány nevelésére. Kérem, mondja meg, mi a teendő. Egy óra múlva itt vannak a szüleim.

NORRISON. Mindenekelőtt titokban tartani az egészet.

LYDIA. Azt nem lehet. Én anyának érzem magamat.

NORRISON *felkel, csenget. A belépő titkárhoz.* Az egész személyzet itt marad. Senki se mehet ebédelni. Nagy alarm. Általános mozgósítás, mint tavaly a fekete pénteken!

Titkár kimegy.

LYDIA. És különben is, nincs kedvem hazudni. A maga szép szeméért pláne nem. Miért? Amit tettem, tettem. Mikor édesapám sürgönyözött, hogy egy hét múlva jönnek, azt sürgönyöztem vissza neki, hogy

«örömmel várlak, készítsd elő mamát kíméletesen arra, hogy férjhez mentem.» Erre jött ez a válasz, hogy azonnal indulnak, ma délután érkeznek. Négykor. Most három.

NORRISON. Sakk, matt. Ön egy pedáns nő.

LYDIA. Mindenben fő a rend.

NORRISON. Mondja fiam, és hogy képzelte a jövőt?

LYDIA. Én sehogysem képzeltem. Én az én szenvedélyemnek éltem, bele a világba. És mindig lehet kapni, ha kell, egy revolvvert.

NORRISON. Lydia! Ön! Egy vallásos nő!

LYDIA *egy könnyet töröl ki szeméből.*

NORRISON. Ne sírjon gyermekem. Bátorság gyermekem. Bízzék abban, hogy én sokkal nagyobb bajban vagyok, mint maga.

Titkár belép.

TITKÁR. Minden rendben. Várják az intézkedéseket. Mindenki a helyén. *Kimegy a tanácskozótermen át.*

NORRISON. Na gyermekem. Hol van az az ember?

LYDIA. Itt van kint. Én elhoztam.

NORRISON. Hívja be.

LYDIA *kiszól a bejáratajtón. Gyere be. Antal belép kopott, foltozott, rövid bundában, két füle a hideg ellen kendővel lekötve, nyomorult posztósapka a fülébe húzva: nagyon szegényesen öltözött taxisofőr.*

NORRISON *megrémül tőle.* Rettenetes!

LYDIA. Az ő külseje az első pillanatra visszataszító. De ezt az ő ruhája teszi. Mert ő igen kevés pénzt keres. Éntőlem nem fogad el semmit. Én különben sem adnék neki pénzt, hogy én őt meg ne alázzam. Én őt jutalmazom, de egészen másképp. Ő az én szerelmesem és az én leendő gyermekem apja. Neki szép a lelke és ő szebb ruha nélkül, mint ruhában.

NORRISON *Antalt bámulva.* Hogy hívják, szerencsés ember?

ANTAL. Fusz Antal.

NORRISON. Fusz?

ANTAL. Igen.

NORRISON *lábát mutatva.* Fusz? Láb?

ANTAL. Igen.

NORRISON. Hát mit csináljunk! – Hát Fusz Antal. Hajlandó elválni?

ANTAL. Nem.

NORRISON. Húszezer dollár.

ANTAL. Nem.

NORRISON. Ötvenezer dollár.

ANTAL. Nem.

NORRISON. Fusz Antal, mindennek van ára. Mennyi pénzt hajlandó elfogadni?

ANTAL. Háromötvenet, amennyit a taxi mutat.

LYDIA. Ő soha nem fogad el többet, csak mint amennyit a taxi mutat.

NORRISON. Százezer dollár.

ANTAL. Egy millióért sem.

LYDIA. Oh milyen szép szerelmi vallomás!

ANTAL. Szeretlek édes kis angyalom.

LYDIA. Én is téged, galambom. *Egymás felé mozdulnak.*

NORRISON. Jó, jó, csak ne itt az én szobámban!

LYDIA. Ön jobban teszi, ha nem is kínál neki pénzt. Ez csúnya öntől.

NORRISON. Én nem kínáltam neki pénzt. Én csak nagy összegeket mondtam hangosan, hogy megfigyelhessem a szeme és a szája kis rezzenéseit. De nem rezzent.

LYDIA. Ő nem rezzen. Úgy-e, te nem rezzensz?

ANTAL. Nem én.

LYDIA. Ne kísérletezzen. Inkább segítsen. Pár perc múlva három óra. És négykor itt a vonat.

NORRISON *idegesen*. Ne kínozzon evvel a menetrenddel. Folyton a menetrenddel fenyeget. Üljenek le, kérem. *Egy ideig fel-alá jár, fejét törve*. Az édesanyja mindig mondta, hogy ő nem vásárol herceget vagy gróftot pénzért. Neki nagy férfiú kell. Hát most megkapta. *Fel-alá járva*. És mitőlünk kapta meg. A feleségem öngyilkos lesz. Erkölcsi fórum! És a két nagy lányom! Na! Itt cselekedni kell! *Megáll, hosszan nézi őket*. Itt egy mód van.

LYDIA. Hogyan? Van mód?

NORRISON. Van, de csak egyetlenegy. Jól figyeljen ide. Ebből az emberből ideális, nagyszerű vót kell csinálni. Mégpedig egy óra alatt. Egy olyan vót, akinek az ön szülei örüljenek. De rögtön. Azonnal. Mire a szülei megérkeznek, késznek kell lennie.

LYDIA. Lehet azt?

NORRISON. Mindent lehet.

LYDIA. Egy óra alatt?

NORRISON. Mit csináljak, ha nincs több időnk?

LYDIA. És hogyan fogja ön ezt csinálni?

NORRISON. Ahogy a bűvészek csinálják. Hármat olvasok: egy, kettő, három! És – voilà! Az ön tisztelt férjéből más ember lesz. De csak úgy, ha tisztelt férje mindenben feltétlenül aláveti magát az én rendelkezéseimnek.

ANTAL. Ez attól függ, hogy az ön rendelkezései milyenek.

LYDIA *közbevág*. Te nem beszélsz. Te aláveted magadat. Te nődre és gyermekedre gondolsz és aláveted magadat, és én ezért téged megjutalmazlak az én hitvesi kötelességemmel.

NORRISON *Antalhoz*. Nos?

ANTAL *beleegyezve*. Kérem. Tetszett hallani. És én az én angyalomért minden áldozatra kész vagyok.

NORRISON *miközben csenget*. Szegény mártír. *A jobboldali függönyre mutat*. Most egyelőre szíveskedjék ide bemenni és várjon, amíg hívom.

LYDIA. Te ne habozzál, te siess oda be, galambom.

ANTAL *eltűnik a jobb függöny mögött*.

LYDIA. Nem értem. Egy óra alatt más embert csinál belőle?

NORRISON. Igen.

LYDIA. Hol?

NORRISON. Itt, ebben a szobában.

LYDIA. De hogyan?

NORRISON. Az én eszközeimmal. Az én apparátusommal. *Titkár belép*.

LYDIA. Jó, jó, de hogyan csinálja?

NORRISON. Ha elmagyarázom, az annyi időt vesz igénybe, mintha megcsinálom. Üljön le és nézze. Most elkezdem csinálni. *Titkárhoz*. Mindenki a helyén van?

TITKÁR. Parancsára. *Blokot tart kezében, írásra készen*.

NORRISON *gyorsan, egyfolytában, szünet nélkül, parancsolón*. Hát akkor... kéretem azonnal a végrehajtó bizottság tagjait: Osso urat, Ciring urat, dr. Wolff urat. Vigyázzon, dr. Wolffnak új telefonszáma van, többé nem háromszázhuszonhét negyvenkilenc, hanem négyszázhuszonhárom

negyvenkettő. Tovább. Kéretem az anyagraktárból az öreg gondnokot, gróf Dubois-Schottenburg urat. Tovább. A gyárból Félix vezérigazgató urat. Tovább. A jogügyi osztályból dr. Pinsky jogtanácsos urat. Tovább. A sajtóosztályból dr. Krisztián sajtóreferens urat. Tovább. Háziorvosomat, dr. Faber Leó urat. Tovább. Armand Colleon ügynök urat, Erzsébet-penzió, Párizsi-utca három, negyedik emelet. Tovább. Rendelje ide a Majestic hôtélből Ferdinánd urat, a főpincért. Tovább. Mindenki, akit hívtam, autón jöjjön, olyan gyorsan, ahogy csak tud. Tovább. Most rögtön kérem a gyorsírónők közül Brasch kisasszonyt, Posner kisasszonyt és Petrovics kisasszonyt. A titkárságból pedig azonnal Kuno kisasszonyt. Pont. *Asztalához ül.* Senki más nem jöhet be hozzám, csak akit kérttem. Mindenki másnak elutaztam.

TITKÁR *aki mindent feljegyez.* Értesítsem kedves családját?

NORRISON. Nem. Estére már ott leszek. Isten ments, megijeszteni a feleségemet. És általában ön ne gondoljon semmire, majd én gondolkodom mindenre. Most visszakapcsoltam az agyamat. Mehet. *Titkár el. Telefonba.* Halló, kérem, kössön össze a Majestic hôtellel. Stephens igazgató úrral. *Leteszi a kagylót. A belépő Kuno kisasszonyhoz.* Kérem, Kuno kisasszony, gyors intézkedések! Azonnal, tehát tíz percen belül legyen itt borbély, hátul a mellékajtón menjen be ide a mosdószobámba, és az első embert, aki oda belép, azonnal borotválja meg. Tovább. Azonnal, autón jöjjön ide és jelentkezzék nálam az angol főszabász az Old England cégtől. Tovább. Tizenöt perc múlva jelentkezzék nálam kolleganője, Lind kisasszony. Tovább. Ön azonnal érdeklődjék és nekem rögtön jelentse az ide közelebb eső jobbfejta férfiruha készáruüzletet. Tovább. Azonnal rendeljen ide egy gyönyörű virágcsokrot, csupa orchidea legyen, kerülhet százötvenbe. Tovább. Azonnal kérek ezenkívül egy üveg vörösbort, mégpedig: Chambertint, ezerkilencszázhuszonegyest, nem Rouvier-félét, hanem Rambod-félét... érti? Rambod! Majd betűzöm: R mint Rotschild, A mint Astor, M mint Mendelsohn, B mint Bleichröder, O mint Oppenheim és D mint Dreyfus et Compagnie. Tehát Rambod ezerkilencszázhuszonegyes, nem hidegen, hanem langyosan. Azonnal. *Lydiához.* Ez volt Napoleon kedvenc bora. Chambertin! Ezt itta mindig nagy csaták előtt. *Az induló Kunóhoz.* Ön

még nem mehet Kuno kisasszony. A kapott megbízatásokon kívül e pillanattól kezdve – most három óra – ön minden tíz percben belép ide, bárki van is itt, és jelenti nekem a pontos időt. *Igen gyorsan, gépiesen.* Mit csinál a kedves mamája középfülgyulladására?

KUNO. Köszönöm, jobban van. Az orvos felszúrta.

NORRISON. Lázmentes?

KUNO. Igen.

NORRISON. Köszönöm. Most mehet, Kuno kisasszony.

Kuno kimegy.

LYDIA. Mi volt ez a kérdés?

NORRISON. Olaj. Apró kedvességekkel olajozom a gépezetemet. *Bekiált Antalhoz.* Jöjjön csak be, fiatalember! *Telefonba.* Kérem, ki az ügyeletes ma a háziközpontnál? Ah, a kedves szőke Burger kisasszony? Brávó! Hát aranyos Burger kisasszony, nagyon vigyázzon, mert sok összeköttetés kell, igen gyorsan. De hisz maga oly zseniális ebben! *Lydiához.* Olaj Burger kisasszonynak. *Antalhoz.* A szülei élnek?

ANTAL. Nem. Árva vagyok.

NORRISON. Részvétem. Hány éves?

ANTAL. Harminc.

NORRISON. Mi a gallérszáma?

ANTAL. Harminckilenc.

NORRISON. Cipőszáma?

ANTAL. Negyvenkettő.

NORRISON. Fejbőség?

ANTAL. Ötvenhét.

NORRISON *ezt is feljegyezve*. Köszönöm, mindent tudok. Üljön le. *Telefonba*. Kérem kisasszony, mi van a Majestic hôtellel? Jó. Itt maradok a telefonnál. *Vár, fülén a kagylóval*.

LYDIA. Én csak bámulok! Ez az egész úgy kezdődik, mint egy tündérmese!

NORRISON. Gyermekek, hova jutna manapság egy bankigazgató mesék nélkül.

LYDIA. Dehát hogy képzeled ezt?

NORRISON. Úgy, ahogy a kis Móric képzeled. Egy igazán vakmerő tervet csak úgy lehet megvalósítani, ahogy a kis Móric képzeled. Sokáig nevettek ezen a kis Móricon, de a mai világban végleg neki lett igaza. *A telefonba*. Halló! Hôtel Majestic? Itt Norrison. Jónapot. Azonnal lefoglalandó, jegyezze, két hálószoza, egy női és egy férfiszalón, előszoba, két fürdőszoba, inasszoza és komornaszoba. Számla Norrison. Jónapot. *Leteszi a kagylót*.

LYDIA. Ez a miénk lesz?

NORRISON. Nem *lesz*. Ez már a maguké. Lakásuk nem volt. Első dolog, hogy legyen lakásuk. *Antalhoz*. Érti?

ANTAL *tiltakozva*. De bocsánatot kérek, mért költözködjem én egy fényes szállodába? Van nekem egy szerény, de tiszta szobácskám. Az én nevem...

NORRISON. Az ön neve: hallgass.

LYDIA. A te neved: hallgass, te makrancos Antal. Te vesd alá magadat a mi jótevőnknek!

ANTAL. Ez terror! Nem hagynak szóhoz jutni?

NORRISON. Nem, fiam. *Másik telefonkagylót vesz fel*. Kössön össze a menetjegyirodával. *Ismét vár, fülén a kagylóval*. Napoleon is a kis Móric tanítványa volt. Mindent úgy csinált. Hogy kell a világot meghódítani? Meg kell verni az ellenséget. Hogy kell megverni az ellenséget? Minden

csatát meg kell nyerni. Pont. De a kis Móric csak nagystílű embereknek való mester. Nekem: ideálom! *A telefonba.* Halló Menetjegyiroda? Itt Norrison. Jónapot. Kérek jövő szombatra, tizennyolcadikára két jegyet és két hálókocsit, első osztály, Sankt-Moritzba. Jegyezze tovább. Három darab másodosztály. Ezek közül az egyik hálókocsival.

LYDIA. Nem értem.

NORRISON *hadarva.* Maguk utaznak titkárral, komornával, inassal. Titkár fekszik. Komorna és inas ülve alszik. *Telefonba.* Halló! Utasok nevét később telefonálom meg. *Lydiához.* Tehát jövő szombaton indulás.

LYDIA. Sankt-Moritzba?

NORRISON. Igen.

LYDIA. Miért?

ANTAL. Úgy van. Miért?

NORRISON. Meg fogják tudni.

LYDIA. És mért titkolja a nevünket?

ANTAL *tiltakozva.* Én azt is...

NORRISON. Ön azt is meg fogja tudni. *A telefonba.* Halló, kérem, kérje azonnal interurbán dringend Sankt-Moritzot, Villa Carlotta.

ANTAL. De bocsánatot kérek, mégis csak szeretném tudni, hogy mért utazom én oda, titkárokkal meg inasokkal. Azt se tudom, hol van az.

LYDIA. Majd megtudod, ha ott kiszállsz. És most aztán igazán egy szót se halljak, te Antal, mert különben te nem leszel készen egy óra alatt!

ANTAL. Hát ha még beszélni se hagynak, akkor én azonnal vissza...

NORRISON. Azonnal vissza, mégpedig a függöny mögé! És ott várjon. Meg ne lássa önt itt valaki ezzel a külsővel.

ANTAL. Én nem szégyellem magam a ruhám miatt, kérem, senki előtt a világon! *Önérzetesen.* Én egy tisztességes...

LYDIA. Te egy tisztességes ruhát kapsz és addig szó nélkül bemégy oda, ahova a mi jótevőnk mondja. Vagy szeretsz, vagy nem szeretsz! Értetted?

ANTAL. Te terrorizálsz engem!

LYDIA. Igenis én terrorizállak! Mars be a mellékhelyiségbe!

ANTAL. Zsarnok nő. Csak ne szeretném annyira! *Bemegy a függöny mögé.*

NORRISON. Nagyon helyes. Csak erélyesen. *A belépő három gyorsírónőhöz. Jónapot Posner kisasszony, Brasch kisasszony, Petrovics kisasszony. Posner és Brasch kisasszonyok gyorsan ide hozzám. Az íróasztal két végére mutat, jobbra és balra, ahova a hölgyek rögtön le is ülnek. Petrovics kisasszony tartalékban lesz itt a kis irodában. Írásközben, oda se nézve. Posner kisasszonynak új ruhája van, Brasch kisasszony frissen van ondulálva és Petrovics kisasszonynak ki van sírva a szeme. Gyerünk tovább. Telefonkagylót vesz. Mialatt Petrovics kimegy az irodába. Kérem, kössön össze rögtön Michael és Társa divatárussal. Leteszi a kagylót. Írja Posner kisasszony. Diktál. «A Szocialista Párt tisztelt Vezetőségének, helyben. Tisztelt Pártvezetőség!» A bort hozó szolgálhoz. Mutassa a vignettát. Jó. Töltsön be óvatosan. Szolga tölt. «Tisztelt Pártvezetőség!» Telefon csenget. Bocsánat. Telefonba. Halló! Michael divatárus? Itt Norrison. Jónapot. Jegyezze kérem. Nyakbőség harminckilenc, cipőszám negyvenkettő, fejbőség ötvenhét. Tíz percen belül autón küldjön ide... jegyezze pontosan... teljes fehér crepe de chine férfi fehérmű, tehát ing... és... Lydiához bocsánat... alsónadrág. Duplagallérok, alacsonyak, angol vászonból. Selyemharisnyák, több színben, mégpedig: galambszürke, galambkék, galambbarna és galambfehér. Egy csinos puha kalap. Sárga szarvasbőrkesztyű. Egy divatos shawl. Mindezt tíz percen belül ide az irodámba. Jónapot. *Leteszi a kagylót és iszik egy korty bort.**

LYDIA *mialatt Norrison iszik.* Ez mind az én galambomé lesz?

NORRISON. Igen. *Diktálva.* «Tisztelt Pártvezetőség.» *Lydiához.* Őszintén szólva, nem ízlik nekem ez a bor, de hát Napoleon tudta, mit

csinál. *Diktál.* «Tisztelt Pártvezetőség! Ezennel tisztelettel bejelentem azonnali kilépésemet a szocialista pártból...»

ANTAL *kinéz a függöny mögül.* Kérem, én lépek ki?

NORRISON. Igen, maga lép ki, galambom. *Diktál...* «kilépésemet azzal indokolom, hogy munkásból munkaadóvá lettem.»

ANTAL. Én? Munkaadó?

NORRISON. Igenis, maga. *Antalra mutatva, kérőleg Lydiához.* Kérem! Csináljon vele valamit!

LYDIA *nagyon erélyesen.* Egy szót se beszélj! Te kilépsz és pont!

NORRISON *tovább diktálva.* «Ígérem azonban önöknek, hogy elveimhez ezen új minőségemben is hű maradok.» Írja hozzá: «a lehetőség határain belül.» *A felháborodott mozdulatot csináló Antalhoz.* Nézze, fiam, mondtam már, munkaadó lesz, ne ugráljon, menjen vissza.

LYDIA. Ő mondta már, ne ugrálj, munkaadó leszel, menj vissza! Gondolj nődre és gyermekedre! *Norrisonhoz, parancsolóan.* Tovább!

ANTAL. Én konstátálom, hogy engem mind a ketten terrorizálnak. *Kimegy.*

NORRISON. Úgy van. *Tovább diktál.* Írja: alul jobboldalt «Maradtam elvtársi üdvözlettel», és vigye, gyorsan, ez azonnal gépelendő. A ruha nagyon csinos, Posner kisasszony, önnek van ízlése. *Posner kisasszony kimegy, helyét hirtelen Petrovics kisasszony foglalja el. Norrison telefonkagylót vesz fel.* Kössön össze Mercedes cipőüzlettel. *Leteszi a kagylót.* Írja Brasch kisasszony. A Golfklub mélyen tisztelt választmányának, helyben. Mélyen tisztelt választmány! Azon tiszteletteljes kéréssel fordulok a mélyen tisztelt választmányhoz, hogy engem a Golfklub rendes tagjai sorába felvenni méltóztassanak.

ANTAL *előbújik a függöny mögül.* Engem? A Golfklubba?

NORRISON. Igen, magát. Menjen vissza! Írja, jobbról alul: «Kiváló tisztelettel és sporttársi üdvözlettel.» Gyerünk! Vigye! Gyorsan!

Gépelendő! Ondulálva és parfümírozva. Bravó! *Brasch kisasszony kimegy, Norrison a telefonba.* Hallo! Mi van a Mercedes cipőüzlettel? Foglalt? Kérje újra. *Leteszi a kagylót.*

KUNO *belép, cédulát ad át.* Legközelebbi jó készruhaüzlet itt a szomszédban, hatvannégyes szám, Gentleman Taylor.

NORRISON. Köszönöm. *Kuno kimegy.* Írja Petrovics kisasszony. «Gentleman Taylor cégnek, helyben. E sorok átadójának azonnal kiszolgáltatandó legfinomabb kész sötétkék kammgarn zakóöltöny, mondjuk: duplasoros, mondjuk: három pár gombbal, legfelső gomb kacéran nyitva. Azonkívül egy felöltő vastag téli szövetből, mondjuk: hamis gombolással, kis revers-zel, mondjuk: kékesszürke vagy szürkés-kék színben. Számla Norrison.» Azonnal gépelendő. Önnek ki van sírva a szeme, kisasszony. Szakított a vőlegényével. Krisztián úrral? Ne feleljen! Mindent látok. Gyerünk, menjen, gépeljen, siessen, tempó, tempó!

ANTAL *belép.* De kérem szépen, abban a fényűző Golfklubban csupa grófok meg bankárok vannak! Éppen ezért...

NORRISON. Éppen ezért lép ön oda be.

ANTAL. Nem is tudok velük golfozni.

NORRISON. Hát majd ők golfoznak magával.

ANTAL. De kérem szépen...

NORRISON *idegesen.* Ne beszéljen fiam, ne avatkozzék folyton a saját dolgaiba.

LYDIA *miközben leveszi Antal fejéről a kendőt és Antal zsebébe dugja.* Te ne beszélj és te ne zavard őt. Én már látom az ő egész tervét. Ő felépít tégedet. Mint egy építész. Fokról-fokra.

ANTAL. Nahát kérem, most pedig...

NORRISON. Most pedig rögtön átszalad ide a szomszédba, hatvannégyes szám, Gentleman Taylor, átadja az írást, kap egy ruhát, felöltözik és visszaroohan, mint a szélvész.

LYDIA. Közben megérkezik az új fehérneműd. Nem érted?

ANTAL. De hát mit akarnak itt belőlem csinálni?

NORRISON. Egy elegáns vőt, édes fiam, egy finom megjelenésű urat!

ANTAL. Kérem szépen, ezzel szemben az én önérzetem...

NORRISON. Fogja be az önérzetét!

ANTAL. Óriási! Képtelen vagyok egy mondatot befejezni!

LYDIA. Bocsánat, de itt közbe kell szólnom. Ő nem fogad el ajándékot.

ANTAL. Pardon, csak nőtől nem.

NORRISON. Ne beszéljünk annyit. Kölcsönt csak elfogad a Norrison-banktól? Kölcsönt, amit vissza kell fizetni?

ANTAL *kérdőleg néz Lydiára.*

LYDIA. Hogyne! Ez egy pénzügyi művelet. Mit bámulsz a szemeddel?

ANTAL *haragosan.* Ezennel...

NORRISON. Ezennel nyitok önnek itt a banknál egy folyószámlát. *A belépő Petrovicshoz.* Kész az írás a ruharendelésről, kisasszony? *Átvesz tőle három írást.* Köszönöm.

LYDIA. Egy folyószámla nem bánthatja a te önérzetedet. Ez teljesen korrekt. Gondolj a gyermekedre!

ANTAL. Kérem, teljesen korrekt, én is belátom. *Magyarázólag.* Mert mi van itt?

NORRISON. Itt van az írás, ezzel rohanjon a ruhaüzletbe és vissza. *A telefon csenget.* Halló! Mercedes cipő? Itt Norrison. Azonnal kérek ide az irodámba kiválasztásra néhány legfinomabb varrott, fekete sevró amerikai

férfi félcipőt, szám negyvenkettő. Tíz percen belül. És a kapli kemény legyen, nehogy másnap behorpadjon. Schluss. *Lecsapja a kagylót.*

LYDIA. Látod, ez lesz a te új cipőd.

ANTAL *visszafordul.* Ne menjek talán mindjárt oda a cipőért?

NORRISON *idegesen.* Nem, kérem, csak semmi iniciativa, ezt utálom. Most átvettem a diktatúrát. Rohanjon a ruháért és vissza, mert szükségem van itt magára. Az idő múlik.

LYDIA. Te csak vedd a lábadat és rohanj, ahogy a mi jótevőnk mondja. *Antal indul.*

NORRISON. Halt! Írja alá ezt a kilépő levelet. *Antal megfordul.*

LYDIA. Ne bámulj, te oktondi, írd alá mindent.

ANTAL. Ha az én gyermekem anyja parancsolja, mindent aláírok. *Aláír egy papírlapot és egy másik után nyúl.*

NORRISON. Nem, nem! Azt nem! «Levelet» mondtam, nem «leveleket!» Most meg már mindent alá akar írni! Most csak a szocialista kilépést írja alá. A kapitalista belépést a klubba majd később. Ennek megvan a maga oka. Menjen, repüljön, és vigyázzon, hogy a ruha jól álljon. *Leül és ír.*

ANTAL. Ez a zsarnok elegánsra csinál engem, de én az én angyalomért minden áldozatra kész vagyok! *Megöleli és megcsókolja Lydiát.*

LYDIA. A viszontlátásra, édes galambom! *Ölelkezés.*

NORRISON *írasközben felordít, oda se néz.* Elég! Schluss! Tempó, tempó! Ne búcsúzzanak! Inkább maga is menjen vele!

LYDIA. Hogyne mennék az én Antal-galambommal! *Antal el.* Értse meg, kedves Norrison úr, hogy én ötlet olyan nagyon szeretem. Annyi sok puha tangótáncos után ő végre egy... egy... hogy szokták ezt mondani?

NORRISON. Azt nem szokták mondani, kedves Lydia, de én megértem önt. Menjen, menjen, siessen. *Lydia elrohan.* Micsoda nehéz emberek! Semmi tempó! Semmi tempó!

Kuno az iroda felől belép.

KUNO. Három óra tíz perc.

NORRISON. Szörnyű, hogy rohan az idő! Még mindössze ötven percem van! És még csak az elején vagyunk. *Átadja Kunónak, amit írt.* Ezt az utalványt Holstein igazgató úrnak. Egy új folyószámla. Kérek hozzá azonnal egy csekk-könyvet. Díszes kiállításút. Piros bőrkötés, arany nyomással. Amilyent a fejedelmi klienseink kapnak.

KUNO. Jó lesz olyan, amelyet a görög király kapott?

NORRISON. Szebb nincs?

KUNO. Nincs.

NORRISON. Akkor az is jó lesz. Tovább. Figyeljen, kérem. Kérek azonnal ötven centigramm tiszta magnéziumot, poralakban. Ne csudálkozzék, kérem. Írja fel: magnézium, ötven centigramm. Tovább. Kérek öt centigramm lőport. Közöséges lőport. Kérek azonkívül egy korsót, tele sósvízzel. Ne csudálkozzék kérem, egy korsót mondtam sósvízzel. Magnézium, korsó, sósvíz, lőpor. Nem értem, mi van ezen csudálkozni való?!

KUNO. Oh semmi, elnök úr. *Az iroda felé el.*

Titkár belép.

TITKÁR. Dr. Pinsky jogtanácsos úr. *Kimegy.*

PINSKY *belép.* Alázatos szolgálja.

NORRISON. Helyes, hogy ön az első az urak közül, akiket kérettem. A dolog sürgős. Életbevágó. Magyarázat önnek sohasem kell, ez egyik előnye. Hogy van kedves felesége? Szíveskedjék azonnal diktálni egy okiratot, amelyben gróf Dubois-Schottenburg, anyagszertárunk nemes öreg gondnoka fiává fogadja, a törvényes formák közt adoptálja, jegyezze

kérem, Fusz Antal, F, u, s, z, Antal urat. *Félrehúzza az irodafüggönyt.* Tessék ide bevonulni és rögtön diktálni Brasch kisasszonynak, aki frissen van ondulálva. Vagy Posner kisasszonynak, akinek szép ruhája van. Ön nagyszerű színben van, pirospszósgás!

PINSKY. Igen magas lázam van, elnök úr, azért vagyok piros! *El.*

NORRISON *magában.* Olaj, olaj, de nem sikerült. *A belépő titkárhoz.* Nos?

TITKÁR. Michael divatárus. *Kimegy.*

DIVATÁRUS *szakállas ember, skatulyákkal belép, diadalordítással.* Jónapot. Itt vagyok a fehéreművel.

NORRISON. Mit ordít? Mért ordít?

DIVATÁRUS *suttogva.* Boldog vagyok, hogy elnök úrnak végre megint a mi cégünknel tetszik rendelni! Boldog vagyok!

NORRISON. Hát legyen boldog valamivel halkabban és menjen be ide a toilleszobába, várja meg az illető urat, aki mindjárt itt lesz. *Az induló divatárushoz.* Halt! Vigyázzon! Ott bent van egy borbély, akinek az az utasítása, hogy az első urat, aki belép, borotválja meg. Világosítsa fel, hogy nem ön az az úr és semmiesetre se hagyja magát tőle megborotváltni, bármily erőszakosan lépne is fel önnel szemben. Mehet. *Divatárus el.*

TITKÁR *belép.* Osso úr. *Kimegy.*

Osso *belép.* Jónapot.

NORRISON. Jónapot, Osso úr. Parancsoljon rágyujtani. Hogy van kedves felesége? Üljön le és várja meg Ciring és dr. Wolff urakat, és ha azok megérkeznek, akkor hármukhoz, mint végrehajtó bizottsághoz lesz egy sürgős kérésem. Hogy van kedves felesége? *A belépő Kunóhoz.* Nos, kisasszony?

KUNO *belép, mögötte Szolga korsóval.* Itt a csekk-könyv elnök úr. Ez a legszebb, ami volt.

NORRISON. Oda a levelekhez.

KUNO. Igenis, elnök úr. – Ez pedig a korsó, sósvízzel.

NORRISON. Oda! *Asztalkára mutat.* Hol van a magnézium? És a lőpor?

KUNO. Azonnal itt lesz mind a kettő.

SZOLGA *odateszi a korsót.*

Kuno balra, Szolga jobbra kimegy.

OSSO. Köszönöm kérdését, jól van.

NORRISON. Tessék? Mi van jól?

OSSO. Már kétszer tetszett kérdezni, hogy van a feleségem.

NORRISON. Ja úgy! Igen!

OSSO. Jól van, hála Istennek.

NORRISON. Na ennek nagyon örülök.

OSSO. Ön végtelenül kedves, elnök úr.

NORRISON *magában.* Olaj, olaj.

OSSO. Elnök úrban megvannak a lángésznek olyan tulajdonságai is, amelyek...

NORRISON. Kedves Osso úr, ön hízeleg. Ezt kérném mellőzni, mert ez sok időt vesz el. Naponta átlag harminc hízelgés à két perc, ez egy egész óra. Ez egy évben két hét. És az nekem nyaralásra kell.

TITKÁR *belép.* Ciring úr. *Kimegy.*

CIRING *belép.* Jónapot.

NORRISON. Jónapot, kedves Ciring úr. Üljön le. Gyujtson rá. Hogy van kedves felesége? Osso úr majd informálni fogja önt. Bár még ő sem tudja, miről van szó. A lényeg az, hogy a dolog sürgős. *Ciring leül.* Olyan piros Ciring úr. Csak nincs láza?

CIRING. Isten ments. Sohse volt.

NORRISON. Hát mitől piros?

CIRING. A jó egészségtől, hála Istennek.

NORRISON. Téves olaj. Nem baj.

CIRING. Köszönöm a kedves érdeklődését, elnök úr.

DIVATÁRUS *belép a fürdőajtón.* Kérem, én nem bírok azzal az emberrel. Erőszakkal meg akar borotválni.

NORRISON. Bravó! Íme, embereim megbízhatósága!

DIVATÁRUS. De ha elnök úrnak parancsolni tetszik, én meghagyom magamat...

NORRISON. Nem, nem! *Az ajtón beszél.* Édes fiam, nem ez az úr az. Az ezután következőt borotválja meg! *Divatárust visszatolja a fürdőbe, rácsukja az ajtót.* Életem egyik legnagyobb büszkesége, uraim! Embereim abszolút megbízhatósága. *Beszól az irodafüggöny mögé.* Nos, halad a munka, jogtanácsos úr?

PINSKY *hangja.* Azonnal megleszünk!

NORRISON. Íme, itt is klappol minden! *Iszik a vörösborból.* Hiába, jó gép nélkül a legjobb gépész sem ér semmit.

TITKÁR *belép, bebocsátja Antalt és Lydiát, ő kimegy.*

Antal elegánsan öltözve, karján felöltő.

NORRISON. Ah, van szerencsém, kedves barátom. Mutassa magát. Jó. Forduljon meg. Jó. Kérem, fáradjon be azonnal ide, itt már várják önt.

ANTAL *a felöltőt mutatva.* Gondolja, hogy ez a szín elég divatos?

NORRISON. Gondolom! Parancsoljon ide be. *A fürdőszobára mutat, ahova Antal rögtön be is megy.* Lydia kérem! Bocsánat uraim! *Félrevonja.* Gratulálok, ő olyan elegáns, mint a walesi herceg! A sorrend ugyan kissé furcsa: ruhája már van, inge még nincs, de nem baj. Kérem, menjen be maga is vele, benn van borbély, fehérnemű, ing, gallér, nyakkendő, öltöztesse fel. Időtartam: két perc.

LYDIA. Ön olyan, mint egy tündérkirály, Norrison úr.

NORRISON. Köszönöm, ön olajoz, erre nálam nincs szükség.
Otthagyja.

LYDIA *bemegy a fürdőszobába.*

NORRISON. Nos, uraim, az önöké vagyok.

TITKÁR *belép.* Dr. Wolff úr. *Kimegy.*

NORRISON. Ah, hozta Isten, dr. Wolff. Üljön le. Nem kínálom szivarral, ön nem dohányos.

WOLFF. A gyomrom miatt, elnök úr. Ne haragudjon, de amint szívok, olyan erős émelygést kapok, hogy...

NORRISON. Pardon, én nem tettem önnek szemrehányást. Én csak konstatáltam.

WOLFF. De meg kell indokolnom...

NORRISON. Dehogyan kell. Arra nincs idő. Szóval, most így együtt van a bizottság. Tisztelt uraim! *Az urak felállnak.* Villámgyors elintézésre van szükség. Perceken belül szerződtetni kell az Egyesült Automobil- és Motorgyárak igazgatójává Félix úr helyére az én jelöltemet. Egy urat, akinek azonnali kineveztetése nemcsak bankomnak életérdeke, hanem – fájdalom – családomé is.

OSSO.

Oh!

Oh!

CIRING.

Oh!

WOLFF.

Oh!

Oh!

}
} *Egyszerre.*

NORRISON *meghatottan.* Igen uraim, nem túloztam. Köszönöm barátságukat. *Kezüket fogdossa.* Ügyes formát és villámgyors elintézést kérek. Egy kis információ: a férfi, akit e magas állásba kell helyezni, veje,

hangsúlyozza, veje egy hatalmas amerikai cégnek, amelyet most nem nevezek meg. Akik üzleti és családi viszonyaimat ismerik, könnyen ki fogják találni. A három úr szolgálatkészen morog. Semmi indiszkrét mormogás, uraim. Vonuljanak vissza... A tanácskozóteremre mutat. Van megjegyzés?

OSSO. Csak egy. Mi lesz Félix úrral, a mostani igazgatóval?

NORRISON. Már ide van rendelve. Le fogom mondatni. *A tanácskozóteremre mutat.* Tessék, uraim.

WOLFF. Nagyon kérem, ne haragudjék a miatt az ungsztiőz gyomordolog miatt... Én csak óvatosságból mondtam, mert ha rámjön az az émelygés...

NORRISON. De drága Wolff úr, ne részletezzük ezt ennyire, nekem az ön émelygése momentán nem fontos. *Iszik a borból. A három úr bemegy a tanácskozóterembe.*

TITKÁR *belép.* Gróf Dubois-Schottenburg. *Kimegy.*

DUBOIS *belép.* Legalázatosabb szolgálja igen tisztelt elnök úr, drága és kegyes jótevőm.

NORRISON. Hozta Isten, nemes gróf. Köszönése szép volt, de hosszú. Üljön le. A dolog végzetesen sürgős. Gróf úr, ön tavaly volt szíves adoptálni egy protezsémet.

DUBOIS. Úgy van.

NORRISON. Nemcsak mint bankunk toll- és ceruzaraktárának parancsnokához, akinek végső nyomorában úri foglalkozást és biztos kenyeret adtam, hanem mint barátomhoz, érti? barátomhoz is volna egy újabb, hasonló kérésem.

DUBOIS. Hasonló?

NORRISON. Úgy van. Most van egy másik protezsém, nemes gróf, akit önnek szintén rögtön adoptálni kell. Hogy viselhesse a szép és ősi

Dubois-Schottenburg nevet. A törvényes kellékek megvannak. A jogtanácsos úr már diktálja az ön nyilatkozatát.

DUBOIS. Az én nyilatkozatomat?

NORRISON. Úgy van. Ön ezt azonnal aláírja és máris van egy második fia, öregkorának újabb támasza. Rövid válasz?

DUBOIS. Nem tehetem.

NORRISON. Miért?

DUBOIS. Már nevetnek rajtam úgyis.

NORRISON *fenyegetőleg*. Még mindig jobb, ha nevetnek önön, mintha sírnának.

DUBOIS. Ez fenyegetés?

NORRISON. Értse, ahogy akarja.

DUBOIS. Más kérése sincs?

NORRISON. Nincs.

DUBOIS. Csupán ezért hivatott?

NORRISON. Igen.

DUBOIS *feláll*. Akkor... nagyon sajnálom...

NORRISON. Szóval mennyit kér?

DUBOIS. Tízezret.

NORRISON. Sok. Engedjen.

DUBOIS. Nem. Tízezer.

NORRISON. Legyen olcsóbb. Egy szép, egészséges fiú.

DUBOIS. Tízezer.

NORRISON. Egy jó fiú, aki tiszteli az apát.

DUBOIS *kegyetlenül*. Tízezer.

NORRISON. Ha ön beteg lesz, ez ápolni fogja.

DUBOIS. Tízezer!

NORRISON. Az ön temetésén zokogni fog és három hónapig gyászt visel.

DUBOIS. Tízezer!

NORRISON. Hathónapi gyász!

DUBOIS *könnyet törölve*. Kilencezerötszáz.

NORRISON. Na végre! De még mindig sok!

DUBOIS. Pardon, elnök úr... az én családomban van egy albán trónkövetelő!

NORRISON. Ezzel együtt maximum ötezer.

DUBOIS. Mikor?

NORRISON. Mit mikor?

DUBOIS. Mikor kapom a pénzt?

NORRISON. Amint aláírja a nyilatkozatot.

DUBOIS *mohón*. Hol az a nyilatkozat?

NORRISON. Várjon, várjon az Istenért, türelem! Micsoda sietség!

DUBOIS. Ön mondta, hogy sürgős.

NORRISON. *Nekem* sürgős, de nem önnek. *Leül és ír.*

KUNO *belép*. Három óra húsz perc.

NORRISON. Köszönöm.

KUNO. És itt a magnézium. *Két kis csomagot mutat.* Ez pedig a lőpor.

NORRISON. Kérem, bontsa ki a csomagokat, keverje össze a magnéziumport a lőporral és a keveréket öntse arra a kis bronz hamutartóra ott a sósvízzel telt edény mellett. *Tovább ír. Kuno ezt megteszi és kimegy. Dubois-hoz ezalatt.* Ráadásul kap májusban egy szép kis unokát.

DUBOIS. Köszönöm, elnök úr.

NORRISON. Nem tőlem, nem tőlem. A fiától. És a jövőre nézve előjegyzésbe veszem, kedves gróf.

DUBOIS. Pardon, többet már nem adoptálok, még ha éhenhalok, akkor sem.

NORRISON. De esetleg – nőszül?

DUBOIS. Azt mindig nagyon szívesen.

Antal felöltözve kilép a fürdőszobából, mögötte jön Lydia és divatárus.

LYDIA. Két perc pontosan.

NORRISON. Nagyszerű! *Mialatt aláírja a divatárus számláját.* Ezt a számlát prezentálja lent a pénztárnál. *Feljegyez valamit.*

DIVATÁRUS *suttogva.* Végtelenül köszönöm. Mikor bejöttem, azért voltam oly hangos, mert a boldogságtól kicsordultam.

NORRISON. Egy szót se, mars vissza a boltba.

DIVATÁRUS *suttogva.* Ajánlom magamat. További becses megrendelését elvárva, maradtam tisztelettel. *Hajlongva el a bejáratajtón.*

LYDIA. A borbélyt mellőztük, mert az ő bőre szép síma. *Megcirógatja.* Nemcsak az arcán. Mindenütt. De a borbély nem akar elmenni, még most is bent vár nagyon mérgesen egy éles késsel.

NORRISON *nevetve.* Az én embereim! *Boldogan néz végig Antal.* Antal, bemutatom önt Dubois-Schottenburg gróf úrnak, akinek ön tíz perc múlva elkezd viselni a nevét.

ANTAL. Miért?

NORRISON. Mert ő adoptálta önt. Ön az ő fia.

ANTAL. És én viseljem...

LYDIA. Te viseld azt, amit ő mond!

ANTAL. Mi az? Megint nem engednek szóhoz jutni?

NORRISON és LYDIA *egyszerre*. Nem!

LYDIA. Hagyd már abba ezt a belebeszélést! Nézd csak! Te mindent viselni fogsz, amit mi parancsolunk teneked. És én téged folyton szorgalmasan jutalmazgatni foglak.

NORRISON. Fiú és atya, gyorsan öleljétek meg egymást. *Dubois megöleli Antalt*. Most pedig gróf úr, rohanjon ide az irodába és írja alá az okiratot. *Hangosan*. Az okirat!?

PINSKY *belép*. Már készen van. *Dubois bemegy az irodába*.

NORRISON. És az ön láza?

PINSKY. Harmincnyolc öt tized.

NORRISON. Menjen azonnal haza, könnyelmű ember!

PINSKY. Nem megyek, elnök úr. Nagyon kedves, de még rengeteg dolgom van. Ajánlom magamat. *Visszamegy az irodába*.

NORRISON. Micsoda hős! Egy igazi hős! *Íróasztalnál ül, ír*.

LYDIA *felír valamit*.

NORRISON. Mit ír gyermekem?

LYDIA. A mi új nevünket, hogy el ne felejtsem.

ANTAL. De bocsánatot kérek, hogyan lehetséges az, hogy én letegyem az én családi nevemet?...

NORRISON. Ne zavarjon, kérem!

LYDIA. Ne zavarod a diktátort! – Mutasd magadat. *Boldogan nézi.* Ah, de érzéki látvány vagy így, mint elegáns és nyegle férfi. Én azt hiszem, hogy én ezért téged soronkívül is jutalmazni foglak.

NORRISON. De nem itt az én szobámban. Gyerünk, még sok elintéznivaló van. Az idő rohan. Már csak perceink vannak. Gyerünk tovább. A taxija még lent áll? *Csenget.*

ANTAL. Igen. Most néztem meg. Már hatötvenet mutat.

Kuno belép és mindent, amit Norrison mond, blokba jegyez.

NORRISON. Az inspekciós sofőr azonnal beül a lenn várakozó taxiba, beviszi a taxi-garage-ba, kifizeti, amennyit mutat, átadja elismervény ellenében a garagemesternek és átadja azt a levelet is, amit diktálni fogok... *Hangosan...* Posner kisasszonynak! *Kuno kimegy. Posner besiet. Ő diktál.* «Taxirészcéna, helyben. Szolgáltatunkból ezennel azonnali hatállyal kilépek, azon indokolással, miszerint az orvos eltiltott a munkától súlyos légcsőhurutom miatt.» Pont. Gépelendő. *Posner kimegy.*

ANTAL. Bocsánatot kérek, de nekem nincsen légcsőhurutom.

TITKÁR *belép.* Dr. Faber orvos úr. *Kimegy.*

ORVOS *belép.*

NORRISON. Várjon fiam, rögtön lesz légcsőhurutja. Hozta Isten, doktor... Ennek a szegény beteg ifjúnak...

LYDIA. Oh!

NORRISON. Azonnal kell egy orvosi bizonyítvány. Vizsgálja meg kérem. *Antalhoz.* Vesse le a kabátját.

ANTAL *Lydiára néz.*

LYDIA. Te vess le mindent, amit ő mond.

ANTAL *leveti kabátját.* Kérem!

LYDIA *szemérmesen.* Én itt maradhatok?

NORRISON. Csak kabátot mondtam.

LYDIA *magában.* Ő csak kabátot mondott. *Leül baloldalt.*

KUNO *belép, behozza az imént diktált felmondólevelet. A felmondólevél.*

NORRISON. Köszönöm. A borbélyt fizessék ki és küldjék el.

KUNO *visszamegy az irodába, onnan belép Brasch és leül.*

ORVOS. Na kérem. Mi baja?

NORRISON. Doktor úrnak időt takarítunk meg. Írja Brasch kisasszony. «Orvosi bizonyítvány. Alulírott dr. Faber Leó orvos ezennel igazolom, hogy az általam alaposan megvizsgált Fusz Antal... *erősen hangsúlyozva...* súlyos légcsőhurutban szenved...»

ORVOS *fülét Antal mellére teszi.*

ANTAL. Én már csak röhögök.

NORRISON *folytatja a diktálást...* légcsőhurutban szenved, mely betegsége őt mindennemű szolgálatra képtelenné teszi.»

ORVOS. Úgy van! Nagyszerű diagnózis!

LYDIA. Pardon. Fusz Antal? Nem Dubois?

NORRISON. Nem. Mint kilépő munkás még Fusz.

LYDIA. Oh, milyen megnyugtató! Ő mindenre gondol!

NORRISON. Csendet kérek. *Tovább diktál.* Mai dátum. Gyorsan. gépelni. *Diktálás közben Brasch kisasszony fejéhez hajolt.* Milyen parfüm ez, Brasch kisasszony?

BRASCH. Chanel nyolc.

NORRISON. Vegyen Molyneux huszonkettőt, az tizennyolc százalékkal olcsóbb és harminchét százalékkal jobbszagú. Gyerünk gépelni. Mozgás, mozgás.

BRASCH *boldogan*. Köszönöm, elnök úr.

NORRISON. Szívesen. Olaj.

Brasch kimegy, titkár belép.

NORRISON *Titkárhoz*. Félix igazgató úrral mi van?

TITKÁR. Telefonáltunk. Rögtön jön.

NORRISON. Félix úr nehézkes ember, azt meg kell ijeszteni, különben nem siet. Telefonáltasson még egyszer, mondja, hogy én már nagyon izgatott vagyok.

TITKÁR. Igenis. – És itt van az angol főszabász az Old England cégtől.

NORRISON. Bejöhet. *Titkár kimegy.*

SZABÁSZ *belép.*

NORRISON *gyorsan*. How do you do, Mister Chief-cutter? I sent for you as there are a few splendid suits to be made. The matter is exceedingly urgent.

SZABÁSZ. Tessék? Nem értem kérem.

NORRISON. Mi az, maga nem tud angolul?

SZABÁSZ. Nem.

NORRISON. Mint angol szabász?

SZABÁSZ. Kérem, nekem csak a szabásom angol, a nyelvem helybeli.

NORRISON. Az más. Gyerünk tovább, kedves csaló. *Szabász kezében notesz*. Előbb írja fel, mit rendel az új kliens, aztán gyorsan vegyen mértéket. Tehát: két sportruha, két zakóöltöny, az egyik szürke, a másik mogyoróbarna.

LYDIA. Dióbarna sokkal szebb!

NORRISON. Mogyoróbarnát mondtam!

LYDIA *kérve*. Dió!

NORRISON. Mogyoró!

LYDIA *könyörögve*. Dió!

NORRISON. Mogyoró!!!

LYDIA *belenyugszik*. Kérem.

NORRISON. Na! *Szabóhoz*. Tovább. Egy szmoking és egy frakk. Pont. Most vegyen mértéket. *Miután szabász habozva nézett Antalra, akinek tüdejét hallgatja az orvos*. Mit habozik? A doktor úr elől vizsgálja, ön mérje hátul.

SZABÁSZ *orvoshoz*. Van szerencsém bemutatni magamat, Schmidt angol szabász vagyok az Old England cégtől.

ORVOS *gőgösen*. Dr. Faber.

SZABÁSZ *leguggol Antal mögött, noteszkönyvét leteszi a földre és átköti Antal mellét a centiméterrel*.

ORVOS *aki fülét éppen Antal mellére tapasztotta*. Kérem, vegyen lélekzetet.

SZABÁSZ *hátról előre szól*. Most ne vegyen, mert éppen a mellbőséget mérem. Ha felfújja magát, hamis a méret.

ORVOS. De bocsánat, a tudomány fontosabb.

SZABÁSZ. Bocsánat, az ipar se kutya.

ORVOS *mérgesen*. Kérem!!!

ANTAL. Hallják, ne vesszenek össze itt a testemen, mert mindjárt közibük vágok!

NORRISON *békítőleg*. Uraim! Mi az? Mi az?

ORVOS. A tüdődiagnózis szempontjából fontos, hogy belégzés történjék.

SZABÁSZ. A mellény szempontjából kilégzés szükséges.

LYDIA. Uraim. Amerika hajlandó ezúttal is közvetíteni! Gyors egyesség. Ennek az úrnak momentán kell egy rossz tüdő és egy jó ruha. Tehát előbb kilégzés, aztán belégzés.

ANTAL. Több esze van, mint tíz férfinak.

ORVOS *Szabóhoz*. Ön győzött. *Antalhoz*. Légzzen ki.

SZABÁSZ *megméri*. Kilencvenkettő. Most belégzhet. *Noteszébe ír*.

ORVOS *újra Antal tüdejéhez hajol*.

NORRISON. A ruhák pedig három nap alatt legyenek készen, mert ez az úr még a héten elutazik.

ANTAL. Sankt-Moritzba.

NORRISON. Bravó, fiam. Kezdi magát beletalálni, ezt szeretem! *Ír, jegyezget*.

SZABÁSZ *miközben mér és jegyez*. Huszonnégy, ötvenkettő.

BRASCH *belép*. Az orvosi bizonyítvány. *Leteszi, leül*.

Kuno belépett mögötte, kezében a felmondólevéllel.

NORRISON. Doktor úr! *Odainti, rámutat az orvosi bizonyítványra*.

ORVOS *odamegy*. Már készen is van? *Aláírja*. Szabad el is olvasnom? *Egy pillantással átfutja*. Nagyszerű!

NORRISON. Köszönöm, doktor úr. Tulajdonképpen tüdőcsúcshurutot jobban szerettem volna. Azt nem lehet?

ORVOS. Ki van zárva elnök úr, azt nem tehetem.

NORRISON. Ön korrekt. De mondja kérem, a jövőre nézve, általában mi a határa önnél egy ilyen... orvosi szívességnek?

ORVOS. Kérem, harminchét egész két tized fok lázig elmegyek. Ez a határ.

NORRISON. Nálam is. Harminchét háromnál már tanárt hivatok. Viszontlátásra.

ORVOS. Viszontlátásra, elnök úr. Hogy van kedves felesége?

NORRISON. Köszönöm, hála Istennek, harminchat hat. Normális. *Az induló orvoshoz.* Halt! Kérem, mielőtt elmegy, nézze meg dr. Pinsky urat, akinek viszont harmincnyolc öt tizede van.

ORVOS. Az már beszéd.

NORRISON. Mondja meg, hogy aggódom érte.

ORVOS. Kérem, elnök úr. *Meghajol és kimegy.*

NORRISON. Ön pedig kedves Kuno kisasszony most intézkedjék, hogy...

KUNO *hadarva.* Tudom kérem, a felmondólevéllel együtt ezt az orvosi bizonyítványt is vigye magával a sofőr.

NORRISON. Úgy van. Ön egy gyöngy, Kuno kisasszony! Köszönöm. Kimehet.

KUNO *karkötőóráját nézve.* Még öt másodpercig itt kell maradnom, elnök úr... kettő, három, négy, öt... most jelentem: három óra harminc perc.

NORRISON. Bravó, Kuno kisasszony. Ezt nevezem pontosságnak.

Kuno kimegy. Titkár belép.

NORRISON *Titkárhoz.* Nincs itt még senki, akit hivattam? Félix úr? Colleon úr?

TITKÁR *az ajtóban.* Mind úton vannak, már jönnek, elnök úr.

NORRISON. Micsoda lassúság! Elveszett idő! *A térdelő szabász mellé áll.* Nos? Még mindig nem kész? Csupa lassú ember!

SZABÁSZ. Azonnal, elnök úr. *Mér.*

NORRISON. Érdekes. Még sohase láttam magát így felülről. Most látom, hogy rohamosan kopaszodik.

SZABÁSZ. Pedig mindent megteszek ellene. Hatvankettő. De nem használ semmi.

LYDIA. Oh, szegény kopasz szabó! Én sajnálom.

NORRISON. Hát az ön kedvéért adok neki egy jó tanácsot. Egy dolgot még megpróbálhat. Omaxolyn pirulák. *Brasch kisasszonyhoz*. Írja fel neki. Ez elég jó eredményt adott juhoknál, több gyapjút termeltek, próbálja ezt meg.

SZABÁSZ. Az nem baj kérem, hogy én nem vagyok juh?

NORRISON. Nem hiszem. Szőr: szőr. *Türelmetlenül*. Hallatlan, hogy még mindig nem jött senki! Félix úr? Colleon úr?

TITKÁR. Még nincsenek itt.

NORRISON *Braschhoz lép, ismét megérzi a hölgy hajának illatát*. Illat, illat. Parfüm, és egészen friss ondula. Talán megy valahova este, Brasch kisasszony?

BRASCH. Az Operába.

NORRISON. Kivel?

BRASCH. Krisztián sajtófőnök úrral.

NORRISON. De hiszen a szép Krisztián sajtófőnök úr Petrovics kisasszony vőlegénye.

BRASCH. Kérem, elnök úr, ők szakítottak.

NORRISON *csenget*. Ők ki fognak békülni. *Titkár belép. Braschhoz*. Hány órakor kezdődik az Opera?

BRASCH. Fél nyolckor.

NORRISON *a titkárhoz*. Titkár úr, Krisztián urat ma berendeli ide a hivatalba pont fél nyolcra, esti és éjjeli különmunkára. Viszont helyette ön megy ma el Brasch kisasszonnyal az Operába. *Braschhoz*. Mit adnak?

BRASCH. Tannhäusert.

NORRISON *Titkárhoz*. Ön félrehúzza az orrát.

TITKÁR. Harminckétszer láttam.

NORRISON *asztalához ül*. Az kevés. Wagnerbe el kell mélyedni!... És... *írva...* ezért én kiutalványozok önnek egy kis elmélyedési fájdalompénzt. *Átadja az utalványt. Szabászhoz fordul*. Magának meg itt van a hajnövesztőszer címe. *Azt is átadja*. Nem külsőleg, belsőleg. Nem kenni, enni.

SZABÁSZ. Köszönöm.

TITKÁR. És mit csináljon itt éjjel Krisztián úr?

NORRISON. A szép Krisztián egész éjjel diktálni fog a menyasszonyának, Petrovics kisasszonynak. Fél nyolctól éjfélig.

TITKÁR. Szabad kérdezni, mit diktáljon Krisztián úr?

NORRISON. A feleségem tavalyi elnöki beszédét az érzékiség fontos szerepéről a házasságban. És senki se merje zavarni őket. *Lydiához*. Nagy olaj!

LYDIA. Édes olaj! *Brasch duzzogva, sértődötten siet ki*. Szegény kis erkölcsstelen kisasszony! Én őtet sajnálom.

A telefon csenget.

POSNER *a függöny mögül beszél*. Sankt-Moritz van itt!

LYDIA *kíváncsian az íróasztal mellé ül*.

NORRISON *a telefontól*. Halló! Sankt-Moritz? Villa Carlotta? Itt Norrison. Jónapot. Nem, ezúttal nem nekem kell. Egy nagyon előkelő fiatal párnak. Mit kérdez? Hogy gyermektelen házaspár-e? Várjon csak. Most december van. Január... február... március... hja, az attól függ,

mennyi ideig maradnak ott. – Szóval kérem: tizenkilencedikére kell egy appartement, ablakok a déli oldalra. *Dubois belép, kezében az okirattal.* Mi az? *Elveszi Duboistól az okmányt. Tovább beszél a telefonba, az okmányból olvassa a nevet.* Herr und Frau Anton Dubois-Schottenburg részére. És gyönyörű idő legyen. Kost was kost. Sok hó és napsütés legyen. Mondja, hogy nekem lesz. Jó. Köszönöm. *Leteszi a kagylót. Közben szabász bevégezte munkáját, felsegítette Antalra kabátját, suttogott vele, meghajolt, Norrison kezével köszönést intett neki, ő elment.*

LYDIA. Pardon, csak a rend kedvéért. Mink májusig gyermektelenek vagyunk. Májusban aztán már nem garantálhatom.

NORRISON. Egy pedáns nő. *Antalhoz.* Mondja fiam, van notesze?

ANTAL. Van. *Előveszi.*

NORRISON. Írja fel: Dubois-Schottenburg.

ANTAL *írva.* És mit csináljak ezzel? Mi ez?

NORRISON. Ez az ön szép új neve. Köszönje meg a papának.

DUBOIS. Itt a névjegyem. *Átadja Antalnak.*

NORRISON. Mi az? Meg se csókolja a fiát?

DUBOIS. Az előbb már megcsókoltam.

NORRISON. *Egy csók?* Mi az egy apának?

DUBOIS *megcsókolja Antalt és Lydia után nyúl.*

LYDIA. Köszönöm papa, én nem kérek.

DUBOIS. Egy apai csókocska?

LYDIA. Nem. Én arra fittyet hányok.

KUNO *virágcsokorral belép.* Itt van a virág a számlával.

NORRISON. Köszönöm. A virágot a sósvízbe, oda, balra. A számlát oda, jobbra.

KUNO *elhelyezi a virágot és a számlát és kimegy az irodába.*

TITKÁR *a tanácskozóteremből belép. A bizottsági urak. Kimegy.*

A három úr belép.

NORRISON. Azonnal uraim. *Antalhoz.* Kérem barátom, most már, mint Dubois, aláírhatja a Golfklub felvételi kérelmét. Foglaljanak helyet, uraim. *Antal aláírta.*

NORRISON *hátraszól.* Kérem Petrovics kisasszonyt. Gyujtsanak rá uraim, dr. Wolff kivételével, mert ő szivar esetén émelyeg, ami még nem volna baj, de el is meséli, ami már baj. *Petrovics kisasszony belép.* Papa, menjen sétálni, maga itt útban van, rengeteg a dolog. Pá!

DUBOIS *jeleket ad, hogy még nincs kifizetve.*

NORRISON. Mi az? Hja úgy? Pardon. Ott az utalványa. *Cédulára mutat.*

DUBOIS. Köszönöm. *Elveszi.* Ajánlom magamat. Szervusz Bubi. *Elmegy.*

ANTAL. Pá, papus. *Norrisonhoz.* Nagyon szép kiállítású ember.

NORRISON. És milyen olcsó! *Petrovics felé fordulva.* Petrovics kisasszony, az ön ajkai úgy vibrálnak, mintha mondani akarna valamit.

PETROVICS. Meg akarom köszönni a végtelen jóságát, elnök úr.

NORRISON. Ne köszönjön semmit, tudja, hogy ezt nem szeretem. Inkább vigye ki, kérem, ezt a Golfklub-levelet és másolja le szóról-szóra az Autoklub címére. És ne sírjon gyermekem, én garantálom magának, hogy minden rendben lesz.

Petrovics kimegy.

LYDIA. Szegény erkölcsös kisasszony! Én ötöt is sajnálom.

NORRISON. Ez nagyon szép öntől. – Uraim, bemutatom Önöknek Dubois-Schottenburg barátomat. Osso úr, Ciring úr, dr. Wolff úr. *Meghajlások.* Nos, uraim.

OSSO. Röviden.

NORRISON. Még rövidebben.

OSSO. Tehát legrövidebben. Mindent indokol befelé és kifelé az, hogy a jelölt egy zseniális autó-konstruktőr. Találmányok kellene. Jelölt kösse ki, hogy találmányaiért nemcsak pénzt, hanem vezetőállást is követel. Ha nem volnának találmányai, azok rövid úton szerezhetők.

LYDIA. De hiszen vannak találmányai.

NORRISON. Bravó. Halljuk, gyorsan, jelezze nagyjából őket. *Antal nyugodtan beszél, Norrison igen gyorsan felelget neki.*

ANTAL. Direkt éppen amiket találmánynak nevezünk, azok nincsenek. Csak eszméim vannak.

NORRISON. Hány eszméje van?

ANTAL. Három.

NORRISON. Gyorsan, gyorsan, halljuk.

LYDIA *súgva*. Hengerek.

ANTAL. Igen. Tíz henger a motorban. Mondok, ha lehet nyolc, miért ne lehetne tíz?

NORRISON *az urakhoz*. Nagyszerű! *Antalhoz*. Marhaság. *Az urakhoz*. Meg van véve. *Antalhoz*. Tovább.

LYDIA *súgva*. A lámpa.

ANTAL. Igen. Lámpa, amely az elülső kerékkel együtt fordul.

NORRISON *az urakhoz*. Zseniális! *Antalhoz*. Marhaság. *Urahoz*. Meg van véve. *Antalhoz*. Tovább.

LYDIA *súgva*. A csengő.

ANTAL. Igen. Csengő, amely jelzi, ha a pneumatik felreped.

NORRISON *urakhoz*. Jobb későn, mint soha. *Antalhoz*. Marhaság. *Urakhoz*. Meg van véve. *Antalhoz*. Tovább.

ANTAL. Több nincs.

NORRISON. Hála Istennek. Nekünk ez is elég. *Csenget és írja az utalványt. Belépő titkárhoz*. Kérem ezt az utalványt Holstein igazgató úrhoz. *Antalhoz*. Ezzel befizetünk az ön számlája javára harmincezret találmányai vételára fejében. *Titkár kimegy*. Osso úr, kérném legrövidebb idő alatt a három eszmét technikailag kidolgoztatni és a titkos irattárba tenni, abban is legalul, hogy soha senki meg ne találja. *Kezében a csekk-könyvvel*. Ez pedig az ön csekk-könyve, kedves barátom. *Átadja neki*. Köszönöm az uraknak bölcs és gyors munkájukat. Kedves feleségeiknek kézcsók. A viszontlátásra Osso úr, Ciring úr, dr. Wolff úr.

WOLFF *édeskésen*. Remélem, nem haragszik... a gyomor-elbeszélés miatt?

NORRISON. Ellenkezőleg, kedves Wolff, nagy élvezettel hallgattam. Szervusz. *Az urak kimennek jobbra az ülésterembe, meghajtván magukat*. Épül, épül, a fiú szépen épül, csak továbbra is tempó, tempó!

TITKÁR *belép*. Itt van Lind kisasszony.

NORRISON. Mi van Félix vezérigazgató úrral? Megijesztette?

TITKÁR. Meg én, ahogy parancsolni tetszett. Azt mondtam: siessen, elnök úr egészen odavan!

NORRISON. Nagyon helyes. És?

TITKÁR. Ez használt. Már úton van.

NORRISON. Tanuljon tőlem, Graef: mindenkivel a saját egyénisége szerint bánni. – Hát addig is kérem Lind kisasszonyt. És a sofőröm jöjjön fel.

TITKÁR *bebocsátja Lind kisasszonyt, ő kimegy*.

NORRISON. Lind kisasszony, bemutatom önt új főnökének. Ön e pillanattól kezdve az én kedves barátomnak, bankunk egyik legfőbb

vezető egyéniségének, ifjabb Dubois-Schottenburg úrnak titkárnője. Ismételje!

LIND. Én ifjabb Dubois-Schottenburg úrnak titkárnője vagyok.

NORRISON *Lydiához*. Ha nem elég csúnya, van csúnyább is. *Lindhez*. Első megbízatása: a nyugoti pályaudvart azonnal megkérdezni, van-e a négyórai gyorsvonatnak késése. Ismételje!

LIND. A nyugoti pályaudvart azonnal megkérdezni, van-e a négyórai gyorsvonatnak késése. *Kimegy*.

LYDIA. Kérem, Norrison úr, ez a titkárnő erkölcsös?

NORRISON. Igen.

LYDIA. Nem érzéki?

NORRISON. Nem.

LYDIA. Ezt ön garantálja?

NORRISON. Garantálom.

LYDIA. Akkor nyugodt vagyok.

SZOLGA *a fürdőből belép*. Itt vannak a cipők.

NORRISON *Antalhoz*. Menjen fiam, siessen. *Antal elsiet*. A sorrend egy kicsit furcsa. Titkárnője már van, cipője még nincs. Drága Lydia, teljesítse hitvesi kötelességét, most nem az édeset, hanem a keserűt: adjon rá új cipőt. Gyorsan, gyorsan.

LYDIA. Hány perc?

NORRISON. Egy perc.

LYDIA *szintén kimegy a kisajtón*.

TITKÁR *ugyanakkor belép*. Colleon úr és Károly sofőr.

NORRISON. Colleon úr várjon egy kicsit.

KUNO *belép*. Három óra negyven perc.

NORRISON. Köszönöm. Borzasztó! *Kuno kimegy.*

LIND *az irodafüggönyt félreahajtvá beszél.* A gyorsvonatnak nincs késése.

NORRISON. Köszönöm. Borzasztó! *Titkárhoz.* Jöjjön be Károly, a sofőröm.

TITKÁR *int a sofőrnek.*

KÁROLY *nagyon elegáns sofőrkosztümben, belép.*

NORRISON *a Lydiával belépő Antal cipőjére néz.* Pompás cipő! Nem szorít?

ANTAL. Kicsit.

NORRISON. Fáj?

ANTAL. Igen.

NORRISON. Na örülök, hogy végre magának is van valami kis kellemetlensége. *Károlyhoz.* Károly... bemutatom magát az új gazdájának, Lydia önagysága férjének, Dubois-Schottenburg úrnak. Mától kezdve a kocsim az övé és maga az ő szolgálatában van. Most menjen le és várjon. *Károly meghajol és kimegy.* *Antalhoz.* Vegye elő a csekk-könyvét.

ANTAL. Miért?

NORRISON. Ne kérdezzen annyit.

LYDIA. Te ne kérdezz annyit. Te vedd elő, amit ő mond.

ANTAL. Mi az, már kérdezni se szabad?

NORRISON és LYDIA *egyszerre.* Nem!

NORRISON. Ön most megveszi tőlem a kocsimat. Egy éves, ötven lóerős Norrison, odaadom hétezerért, negyven százalék veszteséggel. Nos?

ANTAL *Lydiához.* Marhaság. *Norrisonhoz.* Meg van véve.

NORRISON. Akkor gyorsan, fizesse ki.

ANTAL. Fizessem ki? Miből?

LYDIA. Majd én megmutatom, hogy kell. Add ide, te szeleburdi. *Ír a csekk-könyvbe. Itt írd alá. Antal aláírja. Tessék. Átadja Norrisonnak a csekket.*

NORRISON *zsebreteszi.* Íme, az első jó üzlet, amit önnel csináltam. Rásóztam ezt az öreg kasztnit. Mutassa a cipőjét. Fenomenális. Tip-top az egész ember. Lydia, ne felejtse el, ő tip-top, de mindenből csak egy van neki. Ezt majd egészítse ki. Most gyorsan egy kis próba. *Hirtelen rákiált.* Hogy hívják?

ANTAL. Fusz.

NORRISON. Nem igaz! Dubois-Schottenburg! Vegye elő a noteszét, mars vissza a fürdőszobába. *Csenget.* Ide ki ne merjen jönni, amíg kívülről nem tudja. *Antal kimegy a kis ajtón.*

LYDIA *miközben utána megy.* Majd gyakoroljuk bent egy kicsit! *El.*

NORRISON. Hallatlan! Ilyen drága nevet vásárol neki az ember és még meg se tanulja!

TITKÁR. Félix vezérigazgató úr.

NORRISON. Na végre!

FÉLIX *lihegve lép be.* Jónapot. Lóhalálában jöttem. Mi az? Mi történt? *Lihegve a rohanástól.* Leülök egy kicsit. Nincs lélekzetem. Úgy siettem.

NORRISON. Csak tessék. Lihegje ki magát. Rendkívüli ügyről van szó.

FÉLIX. Az üzenet direkt ijesztő volt. «Hogy ön magánkívül van.» Életbevágó ügy!

NORRISON. Úgy van. Életbevágó! *Szónokiasan.* Félix úr, ön modern ember!

FÉLIX *feláll*. Nézze kérem. Mondok valamit. Legyünk tényleg modernek. Minek ez a kínos jelenet, amelyre ön itt most készül? Férfiak vagyunk. Én bevallok mindent.

NORRISON. Mit?

FÉLIX. Tudom, hogy miért hívatott, Norrison úr! Én bevallok mindent!

NORRISON. Mit vall be?

FÉLIX. Látom a szemérről, hogy mindent tud. Hát igen, bevallom, viszonyom van Miss Begoniával, a táncosnővel, az ön szeretőjével. Én szeretem őt és ő szeret engem. Ennek a kölcsönös rokonszenvnek végső konzekvenciáit is levontuk, az érzékieket is inkluzíve. Nna. Most öljön meg. Minek a hazudozás? Nem egyszerűbb és becsületesebb így?

NORRISON. Mit mond? Viszonya van Miss Begoniával? És «inkluzíve»? Micsoda szörnyű meglepetés! Az én Begoniámmal? Nem is tudtam, hogy ismerik egymást. Én nem ezért hívattam önt.

FÉLIX *rémülten*. Nem ezért hívatott?

NORRISON. Nem. – Begonia megcsal engem önnel?

FÉLIX. Igen. – Ön nem ezért hívatott?

NORRISON. Nem. – Így kell megtudnom, hogy az én Begoniám megcsal engem! Rettenetes. *Telefonba*. Kérek egy pohár jegesvizet.

FÉLIX. Én is kérek.

NORRISON *telefonba*. Kettőt.

FÉLIX. Ez borzasztó! Oh, én marha. Hát miért hívatott olyan izgatottan?

NORRISON. Üzleti ügyben. – Szóval a hölgy engem megcsal.

FÉLIX. Meg.

NORRISON. Önnel.

FÉLIX. Velem. Hogyne. – És milyen üzleti ügyben hívatott?

NORRISON. Az Egyesült Autógyárak ügyében. – És mióta csálnak önök engem?

FÉLIX. Pár hónapja. – Mi van az Egyesült Autógyárakkal?

NORRISON. És ő szerelmes önbe? Inkluzíve?

FÉLIX. Nagyon! Nagyon! Örületesen. – Mi van az Egyesülttel?

NORRISON. Esküszöm, azt se tudtam, hogy ismerik egymást!

FÉLIX. Rossz pszichológiám áldozata vagyok. Marha vagyok. – Mi van az Egyesülttel?

NORRISON. Mindegy, na. *Sóhajt.* Az élet megy a maga útján. Tovább! Félix úr, dacára ennek a szörnyű incidensnek, én önt elő akarom léptetni. Mégpedig igen gyorsan. Otthagyja-e ön egy mukkanás nélkül a mostani állását, ha öt perc múlva itt benn a bankban előlép az ipari osztály főnökévé?

FÉLIX. Igen.

NORRISON. Félix úr, önnek nem kell várnia öt percig sem. Ön máris főnök. *Kezet fog vele.*

FÉLIX. A gyorsaság, mellyel előléptem... arra enged következtetni...

NORRISON. Pardon, ez már mukkanás. Lemondólevele hány másodperc alatt van készen? *A tanácskozóteremre mutat. Csenget.*

FÉLIX. Egy pillanat alatt.

Szolga hoz két pohár vizet. Isznak. Félix kisiet a jobb függöny mögé.

NORRISON *egy pillanatra egyedül marad, szívére szorítja kezét.* Begonia megcsal. Mily jó, hogy most más gondom van! *Kiáltva.* Kérem, Lydia!

LYDIA *kidugja fejét a fürdőajtón.*

NORRISON. Kérem, gratuláljon férjének helyettem is, nekem most egy perc időm sincs, tisztelt férje e pillanattól kezdve az Egyesült Automobil- és Motorgyárak elnöke! Írja fel neki, gyorsan ezt is tanulja meg: Általános Egyesült Automobil- és Motorgyárak részvénytársaság.

LYDIA. Ezt is fogjuk gyakorolni. *Eltűnik.*

NORRISON *magában.* Gyerünk, gyerünk, az élet megy tovább a maga útján, bár Begonia jobban fáj, mint gondoltam. *Titkárhoz.* Gyorsan, most jöhet Colleon úr.

TITKÁR *függőnyt félrehúzva int Colleonnak, az belép, ő kimegy.*

COLLEON. Alázatos szolgája, kezét csókolom, elnök úr.

NORRISON. Ön ne csókoljon engem sehol, semmi érzékiség Colleon úr, szorítkozzunk a lényegre, a dolog sürgős. Milyen rangok és címek vannak önnél raktáron?

COLLEON. Van most két eladó konzuli cím és egy főkonzuli. Afganisztán, Sziám és...

NORRISON. Nem, nem, csak nem Ázsia. Mi van Európában?

COLLEON. Sajnos, itt csak egy volt, azt tegnap eladtam. Igazán sajnálom. Szép kis délvidéki ország volt, nagyszerű klímával.

NORRISON. Ha eladta, ne fecsegjünk. Mi van még?

COLLEON. Mint mindig, Délamerika.

NORRISON. Uruguay, Paraguay nem kell. Egyáltalán ami uay-al végződik, az nem kell. Melyik országé a főkonzuli cím?

COLLEON *titokzatosan fülébe súg valamit.*

NORRISON. Bravó! És az ára?

COLLEON. Húszezer.

NORRISON. Ön örült!

COLLEON. Elnök úr! Gondolja meg, nekem magamnak, úgy éljek, tizenyolcba van. Kétezret csak szabad keresni. Szállítom húszezerért, inkluzíve...

NORRISON *felordít*. Mi?

COLLEON. Inkluzíve címeres tábla és zászló.

NORRISON. Mégis drága. Bátran adhatja olcsóbban, mert jó fogást csinálnak. Ebből a főkonzulból örömük lesz. Békeszerető ember. Ez nem csinál háborút!

COLLEON. Sajnálom, nem engedhetek. Inkább csináljon háborút.

NORRISON. Nem enged?

COLLEON. C'est impossible, Monsieur le Président.

NORRISON. Mi az? Egyszerre franciául beszél?

COLLEON *szérenyen*. A diplomáciai tárgyalások nyelve, elnök úr.

NORRISON. Na elég volt. Írja fel.

COLLEON. Mit?

NORRISON. Az új főkonzul nevét. Dubois-Schottenburg Antal úr.

COLLEON *jegyezve*. Szóval húszezer.

NORRISON. Jó. A legrövidebb szállítási terminus?

COLLEON. Plein pouvoïrom van. Carte blanche.

NORRISON. Jó. Kérem tehát a minimális idő alatt. És mint mondtuk: tábla a kapu fölé, szép ovális alakú, elsőrendű kivitelben, emailból.

COLLEON. Ne inkább festve?

NORRISON. Hogyne! Hogy lemossa az eső!

COLLEON. Bien, bon. Comme vous voudrez, cher Monsieur.

NORRISON. Merci. Fini. Allez. Marchez. *Miután Colleon beszélni akar. Couchez!*

FÉLIX *belép a függöny mögül.* A lemondólevelem.

NORRISON. Köszönöm. *Ezt köszönöm. Zsebreszti.*

FÉLIX. Oh, *most igazán* nem tudtam volna önnek semmit megtagadni!

NORRISON. Szerencsém volt. A dolog símán ment. Drága olaj. Nagyon drága olaj. Most pedig, remélem, mint gentleman, kárpótolni fogja a hölgyet azért, amit én ezennel megtagadok tőle.

FÉLIX. Oh, én már rég kárpótolom.

NORRISON. Nem szerelemre gondolok, Félix úr, hanem anyagi támogatásra. A hölgynek sok pénz kell. Nagyon sok.

FÉLIX. Ez keserves.

NORRISON. C'est l'amour! Isten önnel. És kézcsókom kedves nejének. Mit csinál öt szép gyermeke?

FÉLIX. Köszönöm, hála Istennek, mind egészséges. A hatodik most van útban.

NORRISON. Gratulálok. Viszontlátásra.

FÉLIX. Ajánlom magamat, elnök úr. Marha voltam.

NORRISON. Ez előfordul.

Félix meghajol és kimegy.

NORRISON *a háttérben ácsorgó Colleonhoz.* Mi az? Maga még itt van?

COLLEON. Drága elnök úr, én egy kicsit meg vagyok szorulva. Itt volna még két olcsó konzulság. Ilyen rossz tőzsdei viszonyok mellett nem tudom eladni. Immobil vagyok. Odaadom veszteséggel, csakhogy pénzt lássak.

NORRISON *másra gondol, elmereng, oda se figyel.* Igen. Nagyon helyes. *Mereng.* Mit mondott?

COLLEON. Olcsón adom, csakhogy pénzt lássak.

NORRISON. Miféle pénzt? Ja úgy. Bocsásson meg, nem figyeltem oda. De bármit mondott, nem érdekel, hagyjon békén, menjen, nem kell semmi.

COLLEON. Pedig igazán olcsó.

KUNO *belép*. Három óra ötven perc.

NORRISON. Köszönöm. *Csenget. Colleonhoz.* Colleon úr, sok dolgom van, Isten önnel, de máris.

COLLEON. Pár csinos rendelj? *Kihúz egyet a zsebéből.*

NORRISON. Nem!

COLLEON. Au revoir. *Kimegy.*

NORRISON. Au plaisir.

TITKÁR *belép*.

NORRISON. Krisztián sajtóreferens úr?

TITKÁR. Az előszobában vár.

NORRISON. Kérem, hozza fel az irodából a fotografológépét és várjon tovább. *Titkár kimegy. A Lydiával belépő Antalhoz.* Gratulálok elnök úr, ön főkonzul. Ne bámuljon, ön főkonzul.

ANTAL. Miért?

LYDIA. Nem érted? Ennél nincs egyszerűbb: te főkonzul vagy. Kérem, mi gyakoroltuk a nevünket és az ő állását. Tessék kihallgatni.

NORRISON *feláll*. Hogy hívják?

ANTAL. Dubois-Schottenburg Antal.

NORRISON. És minek az elnöke?

ANTAL. Általános Egyesült... *Lydiára néz.*

LYDIA. Automobil és...

ANTAL. Automobil és Motorgyárak részvénytársaság.

NORRISON. A nevét már elég folyékonyan tudja, a másikat még gyakorolni kell! *Magában.* Épül, épül, gyönyörűen épül!

ANTAL *a fejét fogja.*

NORRISON. Ne kapkodjon a fejéhez, ne féljen, a végén pontos listát fog kapni arról, hogy mi minden lett itt egy óra alatt magából. *Lydiához.* Lydia, itt az idő, pár perc múlva megjön a vonat, maga most menjen ki a szüleiért a pályaudvarra; legokosabb, ha egyszerűen csak annyit mond nekik, hogy tudtomon és családom tudtán kívül titokban férjhez ment egy nagy karriert csinált lángeszű fiatalemberhez. Az ön férje e pillanatban már ígéretemhez képest méltó veje az ön büszke szüleinek. Egy órával ezelőtt szegény, kopott kis Fusz Antal, most Dubois-Schottenburg főkonzul, az Egyesült Automobil és Motorgyárak elnöke, a legexkluzívabb klubok tagja, sankt-moritzi fürdővendég stb. stb. Még elváltásra is jobb, mint egy órával ezelőtt volt. Siessen gyermekem. *Lydia és Antal ölelkeznek és csókolóznak.* Semmi érzékiség, elég elnök úr, elég főkonzulné asszony. Néhány perc óta még kevésbé tudom nézni a szerelmet, mint azelőtt. *Magában.* Begonia jobban fáj, mint gondoltam. Mindegy, na. Tovább! Mozgás, mozgás, Mrs Dubois, vigye kedves szüleit a hoteljukba és telefonáljon ide.

LYDIA. Ő ne jöjjön ki velem a pályaudvarra?

NORRISON. Nem. Még szüksége van pár ecsetvonásra.

LYDIA. Jó. Majd visszaküldöm önökért az autót.

NORRISON. Nem kell. Majd taxin megyünk oda.

ANTAL. Én nem. Soha többé.

NORRISON. Pardon. Jó, küldje vissza az öreg ötvenlovast. *Csenget.*

LYDIA. Ah Norrison úr, ön újjászülte őt!

NORRISON. Csak siessen, én addig szülöm tovább. *Lydia elsiet, titkár belép.*

NORRISON *Titkárhoz.* Krisztián úr, a szép sajtóreferens?

TITKÁR. Itt van. *Kiszól érte.* Krisztián úr!

KRISZTIÁN *belép fényképezőgéppel.* Jónapot.

NORRISON. Jónapot, szép férfi. *Nézi.* Szörnyen utálatos minden nőcsábító. Undok! *Krisztián lesüti a szemét.* Megkapta a parancsomat? Esti és éjjeli diktálás elhagyott menyasszonyának, Petrovics kisasszonyának?

KRISZTIÁN. Igenis, elnök úr.

NORRISON *magában.* Utálatos. *Krisztiánhoz.* Remélem, érti az intenciómat.

KRISZTIÁN. Igenis, elnök úr.

NORRISON. Kéjgyilkos.

KRISZTIÁN. Igenis, elnök úr.

NORRISON. Ön most azonnal néhány felvételt csinál az illusztrált lapok számára – *Antalra mutat* – Dubois elnök úrról. *Krisztián meghajol.* Mégpedig pillanatfelvételeket, magnéziumfényvel. A felvételhez szükséges magnézium és lőpor keveréke ott van a hamutartóban.

KRISZTIÁN. Igenis, elnök úr.

SZOLGA *a függöny mögül belép.*

KRISZTIÁN *megmutatja a szolgának a hamutartóban levő port.*

SZOLGA *foglalatoskodik a porral, háttal a közönségnek, és később minden felvételnél fellobbantja a fényt.*

NORRISON. A képekhez megfelelő címfelírásokat fogok diktálni! *Kiáltva.* Petrovics kisasszony!

KRISZTIÁN *ijedt mozdulatot tesz.*

NORRISON. Csak semmi összerenzenés, szép vőlegény!

PETROVICS *belép és meglátva Krisztiánt, szintén megijed.*

NORRISON. Csak semmi összerenzenés, szép menyasszony. Ne keverjük bele szívügyeinket az üzletbe. Tehát kérem. Első felvétel. Írja a kép címét, kisasszony. Cím: «Dubois-Schottenburg elnök jelentést tesz új találmányairól Norrison elnöknek.» *Antalhoz.* Jöjjön, barátom! *Sietve pózba állítja az asztal mögött, ő maga melléje áll, és hogy magasabbnak lássék, egy albumra áll.* Ne álljon ilyen kétségbeesetten. Mondjon valamit! Tegyen jelentést a találmányairól!

ANTAL. Csengő, amely jelzi, hogy a pneumatik felreped.

NORRISON *halkan.* Marhaság. Meg van véve. *Hangosan.* Felvétel!!!

A fény felvillan. Felvétel.

NORRISON. Gyorsan, tovább. Még egy felvétel. Álljon ide. Úgy. Tegyen úgy, mintha tiszteletteljesen beszélgetne valakivel. Kicsit kedvesebben! Alázatosabban! Nézze fiam, így. *Megmutatja neki.* Így. *Antal utánozza.* Nem rossz. Csak még egy árnyalattal alázatosabban! Úgy! Nagyszerű. Felvétel!!!

A fény felvillan. Felvétel.

NORRISON. Írja kisasszony, a kép címe: «Dubois elnök beszélget Mussolinival.»

ANTAL. Hol van itt Mussolini?

NORRISON. Mussolini már rajta van a lemezen, csak mindig más és más direktort fényképezünk melléje. – Krisztián úr, a képeket küldje el az illusztrált lapoknak. Kimehet mindenki.

Petrovics, Krisztián, Szolga gyorsan el. A következők alatt Antal a noteszből halkan magolja: Általános Egyesült Automobil és... stb.

TITKÁR *belép.*

NORRISON. Most bejöhet a főpincér.

TITKÁR *az ajtóban.* Tessék!

MAÎTRE *belép, meghajol.*

NORRISON. Jónapot Ferdinánd! Kérem, jegyezze. Szerdán, tizenhatodikán este...

MAÎTRE *írja és mormolva ismétli.* Szerdán... este...

NORRISON. Dubois-Schottenburg elnök úr...

MAÎTRE *mormolva írja.* Dubois... Schottenburg...

NORRISON. Kérem, ne mormoljon, ez zavar engem. Szóval... az elnök úr vacsorát ad az apósa tiszteletére húsz személyre az önök hoteljében. A zöld teremben. Semmi villany, csupa gyertya, rengeteg gyertya. A menü: kaviár, mégpedig Beluga Malossol, lehetőleg a friss fogásból, nagy jégtömbökben szervírozva. Tovább. Teknősbékaleves indiai módra. Tovább. Helgolandi homár Mac Kinley módra. Tovább. Nyárson sült brüsszeli poulard szarvasgombával tüzdelve, pommes parisiennes és salade spéciale, komponáljon valami új salátát, hiszen ebben ön utólérhetetlen. *Maître meghajol.* Olaj. Tovább. Articsóka, de csak torzsák, zöld spárgafejekkel, de nem konzerv, hanem friss. Tovább. Gyümölcsétel, orange en surprise Mussolini. Az asztalon minden teríték előtt pár szál orchidea, bonbon és cigaretta. Borok: vörösbornak kérem: Chateau Pape Clement ezerkilencszáznyolc, vigyázzon, az eredeti töltésen aláírással vannak hitelesítve a vignetták. Fehérbor: rajnai. Mégpedig Deidesheimer Herrgottsacker Rizling ezerkilencszázhuszonöt, vigyázzon: Reichsrat von Buhl pincéjéből. Tovább. Pezsgő: Lanson Brut Imperial ezerkilencszázhuszonegy. *Magában.* Begonia kedvenc pezsgője. Fáj. Fáj. Mindegy. Tovább! *Maître-hez.* Pont. Vége. Köszönöm. Mehet.

MAÎTRE *mélyen meghajol.* Hálás köszönet.

NORRISON. Ez a hosszú szónoklat fölösleges volt. *Maître kimegy. Antalhoz.* Értette? Ezt a vacsorát ön adja apósa tiszteletére.

ANTAL. Igenis. Nagyon szívesen adom neki. Igazán finom vacsora.

NORRISON. Csak épp a magam megnyugtatóására szeretném valamire figyelmeztetni. A kést...

ANTAL. Nem szájba venni, köszönöm, ennyit már én is tudok.

NORRISON. Nagyszerű! El vagyok ragadtatva! Na, nézzük, mi hiányzik még! Azt hiszem, mindenre gondoltam. Hopp! Néhány apróság. Van zsebkendője?

ANTAL. Nincs.

NORRISON *átadja neki tiszta zsebkendőjét.* Azonkívül a zsebei bizonyára üresek. *Gyorsan kirakja zsebéből a tárgyakat.* Itt van öngyújtó, cigarettatárca, óra, töltőtoll és egy marék aprópénz. *Antal mindezt zsebre teszi.* És itt van még ebben a kis skatulyában Pyramidon, fejfájás ellen.

ANTAL. Még sohse fájt a fejem.

NORRISON. Most majd fog. Gyakran. Tegye csak el. *Antal zsebre teszi.* Na! Most aztán, azt hiszem, semmi sem hiányzik.

KUNO *belép.* Négy óra. *Kimegy.*

NORRISON. Kedves barátom, az óra letelt. Amit ígértem, beváltottam. Ez itt az ön irodája mától kezdve. *Karosszékre mutat.* Ezennel átadom önnek a helyet. Ön nemcsak meg van csinálva, hanem el is van indítva. Lakás, autó, állás, rang, sajtó, vacsora, utazás, a többi az ön dolga. Most, hogy már menetben van, mint jó sofőr, óvatosan kapcsoljon át egyre nagyobb sebességre. Aztán: előre, amilyen gyorsan csak tud! Tessék, foglalja el a trónját.

ANTAL *leül a karosszékre, könnyezni kezd. Kezefejével törli a szemét.*

NORRISON. Mi az, ön sír?

ANTAL. Nem sírok kérem, csak...

NORRISON. Mit «csak»? Mi az a «csak»?

ANTAL. A régi barátaim... meg fognak vetni engem.

NORRISON. Természetesen. Választani kell, fiam. Vagy karrier, vagy régi barátok. A kettő együtt nincs.

ANTAL. Azt nagyon sajnálom. De az én lelkiismeretem tiszta, kérem, mert én tudom, hogy a szerelem áldozata vagyok.

NORRISON. Úgy van. Kitűnő formula. – Nos, jó ez a karosszék?

ANTAL. Kicsit kemény.

NORRISON. Hja, ez nem autó. A lábának kényelmes?

ANTAL. Eléggé.

NORRISON. Nem hiányzik a pedál?

ANTAL. Kicsit. De majd megszokom, hogy nincs mit nyomni.

NORRISON *hirtelen rászól*. Hogy hívják?

ANTAL *folyékonyan*. Dubois-Schottenburg.

NORRISON. Bravó! – És a vállalat?

ANTAL *folyékonyan*. Általános Egyesült Automobil- és Motorgyárak Részvénytársaság.

NORRISON. Bravó. Nyugodt vagyok. *Egy papírlapot ad át neki, ami az íróasztalon volt és amelyre az egész idő alatt mindig jegyzett valamit.* Még ezt is szíveskedjék aláírni.

ANTAL. Mi ez?

NORRISON. Egy apróság: a maga karrierjének költségei, csupa apró készkiadás, amit megtérít nekünk. *Hadarva olvas.* Adoptálás ötezer, főkonzuli cím húszezer, ruha, fehérnemű, cipő stb. kettőezerháromszázötven, orvosi vizsgálat száz, virág, amit az anyósának fog vinni, százötven, interurbán telefon Sankt-Moritz tizenkettőnegyven, vasúti jegy, hálókocsi háromszázhusz, borbély három, aprópénz, amit most adtam, kilenc húsz, összesen huszonhétézerkilencszáznegyvennégy hatvan.

ANTAL. Ebből lemegy...

NORRISON. Úgy van, ebből lemegy hat negyven, amit a taxija mutatott, mikor idejött, tehát marad huszónhétezerkilencszázharmincnyolc húsz. A kocsit kifizette csekkel; aranyóra, cigarettatárca, töltőtoll, öngyújtó és Pyramidon nászajándék. *Átveszi az aláírt papírlapot.* Igazán, csak a rend kedvéért. Köszönöm. *Magában.* Begonia. Jobban fáj, mint gondoltam. *A telefon szól.*

ANTAL. A telefon!

NORRISON. Pardon, semmi közöm hozzá.

Én már itt se vagyok. Ez az ön új hivatala. Vegye fel és intézkedjék.

ANTAL *a telefonba.* Halló? Jónapot. Itt az elnök. Dubois-Schotten... *Norrisonra néz.*

NORRISON. Burg!

ANTAL *a telefonba.* Burg. Mi tetszik? *Hallgatja a telefont, majd kezével befogja a beszélő kagylót.* Azt kérdezik, hogy a londoni börzén adjanak-e General-Motors-t, vagy vegyenek.

NORRISON. Semmi közöm hozzá. Tessék intézkedni.

ANTAL. Dehát azt se tudom, miről van szó.

NORRISON. Csak feleljen, ahogy akar. Ön egy szerencsés ember. Ez többet ér, mintha tudná, miről van szó.

ANTAL *vállat von, a telefonba.* Halló! Vegyenek. De ne sokat. *Leteszi a kagylót, Norrisonra néz.*

NORRISON. Bravó! Én pont ugyanezt mondtam volna. Szóval, e pillanatban, most... *keresi zsebében az óráját...* hol az órája? *Antal felmutatja.* Hány óra van nála?

ANTAL. Négy óra nyolc perc.

NORRISON. Köszönöm. Szóval e pillanatban talán már mindent tud az ön apósa és anyósa. Na, kérem. Van valami kívánsága?

ANTAL. Őszintén megvallva, attól félek: nem tudok majd társalogni velük. Meg mit beszélgessek azon a fényes vacsorán?

NORRISON. Maga csak mindig beszéljen autóról. Ott nem blamírozhatja magát. Azonkívül pedig nagyon egyszerű egy mai vezető egyéniség társalgása. Csináljon talán pár jegyzetet. *Antal jegyez.* Ha a Népszövetségről van szó, azt mondja: «Jobb mint semmi!» Amerika? «Nagy lehetőségek.» Oroszország? «Várjuk meg a végét!» Einstein? «Épp most olvasom.» Woronoff: «Fiatal vagyok, nincs rá szükségem.» Modern zene: «Nevetséges.» Bármilyen jazzband játszik, ön ezt mondja: «Pfuj, de rossz!» Freudizmus: «Komplexek.» Modern szerelem: «Főszabály: *sóhajtvá*, gyorsan kell tudni felejtetni.» Gazdasági viszonyok? «Rosszabbak, mint tavaly.» Ezt a legutóbbit még ötven évig mondhatja. Slussz. Ezt tanulgassa egy kicsit. Ez manapság éppen elég szellemi tőke egy előkelő konzervatív férfiúnak.

ANTAL. Köszönöm. *Jegyezget.*

KUNO *belép.* Négy óra tíz perc. *El.*

NORRISON. Köszönöm. Nos? Most pedig csináljon valamit.

ANTAL. Mit csináljak?

NORRISON. Csengessen. Egy elnök csenget.

ANTAL *csenget.*

Lind kisasszony belép, blokkal kezében.

ANTAL. Kérem Lind kisasszony, mielőtt a fotográfiákat elküldik a lapoknak, okvetlenül látni akarom őket.

LIND. Igenis, elnök úr. *Feljegyzi.*

NORRISON. Bravó! Óvatos ember. Kitűnő.

ANTAL *kissé bizonytalanul, közben Norrisonra nézegetve.* Tovább. Ezt a két levelet azonnal küldöncsel kézbesíttetni, az egyiket a Golfklubnak, a másikat az Autoklubnak. Tovább. Ön majd megkéri

Norrison urat, hogy diktálja le önnek szombati vendégeim névsorát. Ön kinyomatja és szétküldi a meghívókat.

NORRISON. Bravó!

ANTAL. Tovább. *A Chambertin-borra mutat.* Ezt az üveget vigye ki, írja le a pontos címét és ezentúl ilyen bor állandóan legyen itt huszonöt üveggel. Schluss. Köszönöm. A kék ruha jól áll önnek. Olaj. Mehet.

Lind kimegy, kiviszi a borosüveget és a leveleket.

NORRISON. Kitűnő. El vagyok ragadtatva. Második sebesség. Csak bátran kapcsolni tovább.

Titkár belép és mondani akar valamit, de a berohanó Lydia félretolja.

Titkár kimegy.

LYDIA *Norrison felé rohan.* Norrison úr, boldog vagyok.

NORRISON *szívén a kezével.* Nos? Nos? A szülei? A szülei?

LYDIA *lihegve a sietségtől.* Ők megjöttek. Ők boldogok. Ők most fürdenek a kádban... Norrison úr, én mindent elmondtam, amit ön parancsolt. Anyám boldog. Ők nem maradnak itt, ők egy óra múlva utaznak vissza, csak Antalt akarják megölelni és megcsókolni. Önt üdvözlök, ön csak menjen nyugodtan a családjához. *Antalhoz.* Gyere te Antal... gyere te elegáns elnök és főkonzul... gyere galambom, öleld és csókold meg az én boldog szüleimet!

NORRISON *csenget, a belépő szolgálóhoz.* Az elnök úr öméltósága kabátját és kalapját! *Szolga a fürdőszobába rohan és azonnal hozza a tárgyakat, melyeket rásegít Antalra. Antal sárga kesztyűt húz.*

LYDIA *ezalatt.* Anyám boldog! Azt mondta: áldás Norrisonra. Azt mondta, neki mindig ideálja volt egy zseniális fiatalember, aki gyors karriert csinált!

NORRISON. Na, gyorsnak elég gyors volt. *Gonddal köti meg Antal nyakán a shawlt.*

LYDIA. Ilyen gyorsan még nálunk Amerikában sem csinálják. Ott ez legalább egy egész napig tart!

NORRISON. Látja, ez az egy az, amit nem szeretek az amerikaiakban: ez a példátlan lassúságuk! Semmi tempó!

LYDIA. De most aztán már igazán mondja meg, miért utazunk éppen Sankt-Moritzba?

NORRISON *Szolgához. A virágot! Lydiához.* Hogy most eleinte ne legyen az elnök úr sokat együtt az ön szüleivel. Majd aztán, ha maga jól beletanította mindenbe. *Átveszi a virágot.*

LYDIA. De ha odajönnek velünk?

NORRISON. Nem mennek. A maga mamája a szíve miatt nem mehet hatszáz méternél magasabbra. Sankt-Moritz pedig ezernyolcszáz méter. Most már érti? *Átadja Antalnak a virágot.* Maga pedig fogja a virágot, amelyet hön szeretett anyósának visz.

LYDIA. Orchidea... anyám kedvenc virága!

NORRISON. Illatos olaj.

LYDIA *kezet ad Norrisonnak.* Norrison, tündérkirály, mit mondjak magának? *Antalt nézi boldogan.* Én ezt az egészet még mindig nem hiszem.

NORRISON. Én sem. De az emberek hinni fogják. – No, minden jót, kedves Antal. Minden jókívánságom kíséri az új életbe. Csak még pár kérdésem volna gyorsan.

ANTAL. Tessék.

NORRISON *mint a tanító, aki leckét hallgat ki.* Mi a véleménye a Népszövetségről?

ANTAL. Jobb, mint semmi.

NORRISON. Amerika?

ANTAL. Nagy lehetőségek.

NORRISON. Spanyolország?

ANTAL. Pardon, azt nem tanultuk!

NORRISON. Igaz. Tovább. Oroszország?

ANTAL. Várjuk meg a végét.

NORRISON. Einstein?

ANTAL. Fiatal vagyok, nincs rá szükségem.

NORRISON. Nem jó. Az Woronoff.

ANTAL. Pardon. Einstein: épp most kezdtem olvasni.

NORRISON. Úgy van. És Woronoff?

ANTAL. Fiatal vagyok, nincs rá szükségem.

NORRISON. Modern zene.

ANTAL. Nevetséges.

NORRISON. Jazzband?

ANTAL. Pfuj, de rossz.

NORRISON. Freudizmus?

ANTAL. Komplexek.

NORRISON. Modern szerelem?

ANTAL. Begonia. Azaz pardon: főszabály: gyorsan kell tudni felejteni.

NORRISON. De még milyen gyorsan. Tovább. Gazdasági viszonyok?

ANTAL. Rosszabbak, mint tavaly.

NORRISON *Lydiához*. Voilà!

LYDIA. Elragadó! Hiszen ez egy kész intellektuel! Norrison úr... ön egy szép tündérr király! *Kezet nyújt neki, mereven nézi.*

NORRISON. Mit néz úgy? És miért szorítja olyan nagyon a kezemet?

LYDIA. Norrison úr, én azt hiszem, én bele tudnék szeretni magába.

NORRISON *rémülten*. Isten ments! Csak ezt ne! Még csak ez hiányzik! *Az ajtó felé tolja. Magában.* Micsoda kárpótlás Begoniáért! Menjen, menjen!

LYDIA *nevetve*. A viszontlátásra! Ha meggondolom, hogy meg voltunk ijedve mindnyájan három órákor!

ANTAL. Én nem!

LYDIA. Azt elhiszem, te szentelen Antal! Gyere, gyere! A viszontlátásra, kedves Norrison úr! Kellemes utazást! Csókoltatom a feleségét, csókoltatom Mária lányát, csókoltatom Olga lányát, mulassanak jól és legyenek mind nagyon boldogok! – Olaj! *Kirohan.*

ANTAL *utána indulva*. És kérem Norrison, gondoskodjék a helyettesítésemről.

NORRISON. Parancsára, elnök úr. Bravó! Harmadik sebesség.

ANTAL. Viszontlátásra! *Kifelé megy.*

NORRISON *visszahívja az ajtóból a kifelé siető Antalt*. Halt! Pardon! Kérem csak egy szóra! Egy utolsó kis apróság. Ön elfelejtett valamit.

ANTAL. Mit?

NORRISON. Megköszönni.

ANTAL. Mit?

NORRISON. Ezt az egészet. Ami itt történt.

ANTAL. Ja? Pardon. Köszönöm. *Kirohan.*

NORRISON, *egy pillanatra egyedül marad, mosolyog.*

TITKÁR *belép és hozza Norrison bundáját, kalapját*. Elnök úr, a vonatja tizenegy perc múlva indul.

NORRISON. Titkár úr, a munka be van fejezve, mindenki mehet ebédelni. *Miközben a titkár felsegíti rá bundáját*. Így. Most körülbelül

minden el volna intézve. Hallatlan, micsoda szörnyű mesterség ez a banküzem. Az ember szabadságra indul, mindent bepakol, elintéz, és puff, az utolsó pillanatban mindig közbejön valami ilyen jelentéktelen kicsiség, ami feltartóztatja az embert. Már majdnem lekéstem a vonatról. – Na, mit akar mondani, kedves Graef?

TITKÁR: Azt, hogy elnök úr igazán büszke lehet arra, hogy *így* rendelkezésére áll úgyszólván az egész emberiség!

NORRISON. Igaza van, kedves Graef büszke lehetek rá és büszke is vagyok rá. De... kedves öreg barátom... az, amit maga az egész emberiségnek nevez, az... szégyelje magát. *Halkan...* Az szégyelje magát. – Isten áldja meg. *Kimegy.*

FÜGGÖNY.
